

Vastaanottaja
Rautjärven kunta

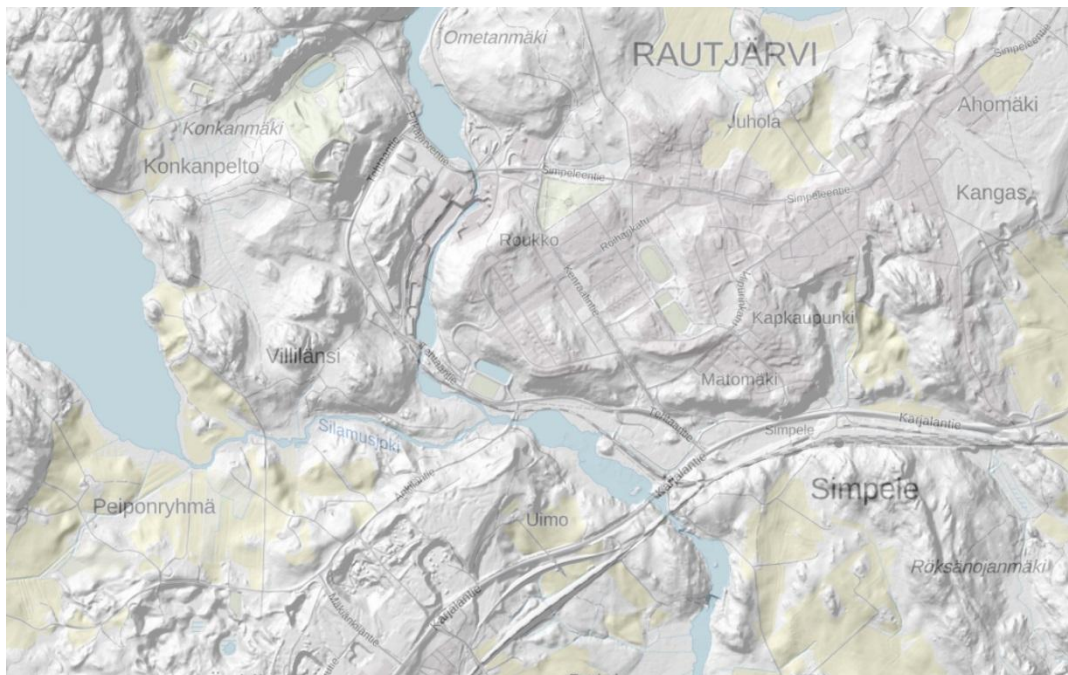
Asiakirjatyyppi
Kaavaselostus (kaavaehdotusvaihe)

Päivämäärä
25.9.2019

Työnumero
1510041445

RAUTJÄRVEN KUNTA

SIMPELE-ÄNKILÄ OSAYLEISKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS

RAUTJÄRVEN KUNTA
SIMPELE-ÄNKILÄ OSAYLEISKAAVAN MUUTOS JA
LAAJENNUS

Päivämäärä 25.19.2019
Laatija Anu Kosonen, Markus Hytönen, Tiina Heikkilä
Tarkastaja Markus Hytönen
Hyväksyjä Niina Ahlfors
Kuvaus Kaavaselostus

Viite 1510041445

PERUS- JA TUNNISETIEDOT

Osayleiskaavaselostus, joka koskee 25. päivänä syyskuuta 2019 päivättyä kaavakarttaa.

Osayleiskaavan on laatinut Ramboll Finland Oy, Niemenkatu 73, 15140 Lahti, puh. 020 755 611 (vaihde).

Vireilletulo

Osayleiskaavan vireilletulosta on päätetty Rautjärven kaupunginhallituksessa 26.3.2018 § 57. Kaavoitus on tullut vireille 28.6.2018 asettamalla osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtäville.

Valmisteluvaiheen kuuleminen

Kaavaluonnos valmisteluaineistoinen on ollut nähtävillä 14.1. – 15.2.2019.

Ehdotuksen nähtävillä olo

Kaavaehdotus on ollut nähtävillä __.__.201__.

Kunnanvaltuuston hyväksyminen

Valtuusto on hyväksynyt kaavan __.__.201__.

SISÄLTÖ

1.	TIIVISTELMÄ	1
1.1	Kaava-alueen sijainti	1
1.2	Kaavan tarkoitus	1
1.3	Osayleiskaavatyön vaiheet ja osallistuminen	1
2.	LÄHTÖKOHDAT	2
2.1	Suunnittelutilanne	2
2.1.1	Maakuntakaava	2
2.1.2	Yleiskaavat	7
2.1.3	Voimassa olevat asemakaavat	8
2.1.4	Rakennusjärjestys	9
2.1.5	Rakennuskiellot	9
2.1.6	Pohjakartta	9
2.1.7	Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	9
2.2	Selvitys suunnittelualan oloista	10
2.2.1	Sijainti yhdyskuntarakenteessa	10
2.2.2	Rakentamistilanne, väestö, asuminen ja loma-asuminen	10
2.2.3	Työpaikat ja palvelut	12
2.2.4	Maa- ja metsätalous	13
2.2.5	Liikenne	13
2.2.6	Virkistysalueet ja muut vapaat alueet	16
2.2.7	Luonnonympäristö	18
2.2.8	Maisema ja kulttuuriympäristö	30
2.2.9	Muinaismuistot	32
2.2.10	Tekninen huolto	33
2.2.11	Ympäristöhäiriöt	34
2.2.12	Maanomistus	36
3.	OSAYLEISKAAVAN TAVOITTEET	37
3.1	Valtakunnalliset tavoitteet	37
3.2	Maakunnalliset tavoitteet	37
3.3	Kunnan tavoitteet	37
3.4	Osallisten tavoitteet	38
3.5	Viranomaisten tavoitteet	38
3.6	Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen	38
4.	OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	39
4.1	Osayleiskaavan suunnittelun tarve	39
4.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	39
4.3	Osallistuminen ja yhteistyö	39
4.4	Viranomaisyhteistyö	39
4.5	Kaavaluonnos	39
4.6	Kaavaehdotus	39
5.	OSAYLEISKAAVAN KUVAUS	40
5.1	Kaavan rakenne	40
5.2	Mitoitus	40
5.3	Asuminen	41
5.4	Palvelut	41
5.5	Työ ja tuotanto	41

5.6	Virkistys	41
5.7	Maa- ja metsätalous	42
5.8	Erityistoiminnot ja häiriöt	42
5.9	Liikenne	42
5.10	Kulttuuriympäristön huomioiminen	45
5.11	Luontoarvojen huomioiminen	45
5.12	Suhde muihin kaavatasoihin	46
5.12.1	Valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden huomioiminen	46
5.12.2	Maakuntakaavan mukaisuus	49
5.12.3	Suhde asemakaavoitukseen	49
6.	VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	50
6.1	Vaikutukset liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen	50
6.1.1	Vaikutukset autoliikenteeseen	50
6.1.2	Liikenneturvallisuus	50
6.2	Vaikutukset elinkeinoihin ja kuntatalouteen	51
6.3	Vaikutukset rakentamisen määrään	51
6.4	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja palvelujen saatavuuteen	51
6.1	Vaikutukset kulttuuriympäristöön ja maisemaan	51
6.2	Virkistykseen kohdistuvat vaikutukset	52
6.3	Vaikutukset ihmisten elinoloihin, asumiseen ja elinympäristöön	52
6.4	Vaikutukset luonnonympäristöön ja luonnonsuojeluun	52
6.5	Maa- ja metsätalouteen kohdistuvat vaikutukset	52
6.6	Oikeudellisia vaikutuksia	52
6.6.1	Ohjausvaikutus muuhun suunnitteluun	52
6.6.2	Viranomaisvaikutus	52
6.6.3	Yleiskaavamääräykset	53
6.6.4	Rakentamisrajoitukset	53
6.6.5	Suojelumääräykset	53
6.6.6	Toimenpiderajoitus	53
6.6.7	Lunastus	53
7.	OSAYLEISKAAVAN TOTEUTUS	54
7.1	Toteuttaminen ja seuranta	54

SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJAT

Liite 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Liite 2 Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun muistio

Liite 3 Liikenneselvitys (päivitetty luonnosvaiheen jälkeen)

Liite 4 Kaavaehdotuksen palaute ja kaavoittajan vastineet

Selostukseen kuuluu kaavakartta merkintöineen ja määräyksineen

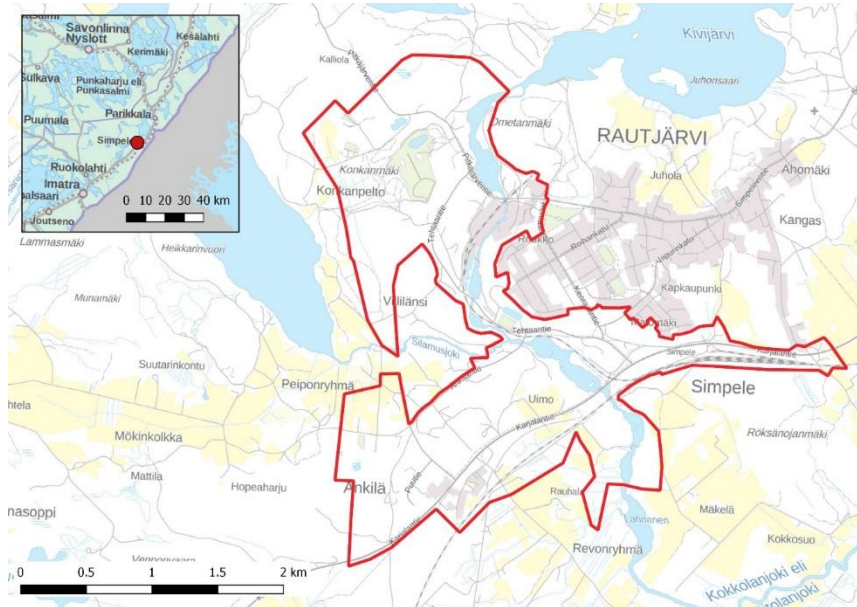
Luettelo muista taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista:

- Etelä-Karjalan maakuntakaava 2011
- Etelä-Karjalan maakunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma 2013-2050. Pöyry. 2013.
- Etelä-karjalan maisema- ja kulttuurialueselvitys. Osat 1 ja 2. Etelä-Karjalan liitto. 2006 ja 2008.
- Etelä-Karjalan ulkolu- ja luonnonvirkistyskäyttöselvitys. Etelä-Karjalan liitto. 2009.
- Imatran seudun liikenneturvallisuussuunnitelma. Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. 6/2010.
- Ilmakuvia 2010. Rautjärven kunta.
- Kaakkois-Suomen ympäristökeskus.
- Kokkolanojen sillan poistamisvaikutukset mt 14925. Sito Oy. 2015.
- Kokkolanojen silta Kas-430. Korjausselvitys. Kaakkois-Suomen ELY-keskus. 22.1.2015.
- Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat harjualueet Etelä-Karjalan maakunnassa.
- Maantien 4051 (Simpeleentie) ja 14925 (Pitkäläntie) parantaminen Simpeleen taajaman kohdalla. Esiselvitys. Sito. 2015.
- Raportti tulvariskien alustavasta arvioinnista. Hiitolanojen vesistöalue. Kaakkois-Suomen ELY-keskus. 25.3.2011.
- Rautjärven Hiitolanojen Lahnasen liito-oravakartoitus 2018 sekä valkoselkätikan pesäpaikkakartoitus. Kaakkois-Suomen ELY-keskus. 15.5.2018.
- Rautjärven kuntastrategia.
- Rautjärven liikenneturvallisuussuunnitelma 2010.
- Rautjärven pohjoisosan sotahistoriallinen selvitys. Rautjärven sotahistoria -hanke 2017. Tmi Traditionaali.
- Simpeleen matkailuvalmiuksien kehittäminen. Pöyry. 19.1.2009.
- Simpele-Änkilän osayleiskaava 2011
- Ympäristömelun tarkistusmittauksia 2012. TL akustiikka. 11/2012.
- Ympäristömeluselvitys. Promethor. 28.12.2009.

1. TIIVISTELMÄ

1.1 Kaava-alueen sijainti

Kaava-alue sijaitsee Rautjärven kunnan pohjoisosassa Simpeleen kuntakeskuksen tuntumassa. Kaava-alue käsittää keskustaajaman länsipuolisen alueen sekä valtatie 6:n ja pääradan varren, sisältäen mm. Metsä Boardin tehdasalueen, Konkamäen-, Hiitolanjoen ja Änkilän alueet. Suunnittelualueen koko on noin 547 hehtaaria.

Kuva 1-1. Osayleiskaavan sijainti ja raja.

1.2 Kaavan tarkoitus

Kaavan tarkoituksena on turvata kartonkitehtaan toiminnan kehittyminen poistamalla nykyinen teollisuusalueen läpi kulkeva yleinen tie sekä osoittaa ajoneuvoliikenteelle ja jalankululle ja pyöräliikenteelle korvaavat reitit.

Kaavan tavoitteena on lisäksi mahdollistaa Änkilänmäen yritysalueen kehittäminen työpaikkojen ja tilaa vievän kaupan alueena sekä palvelujen parempi saavutettavuus valtatie 6:n, Karjalantien liittymäalueella ja Simpeleen rautatieaseman alueella. Lisäksi kaavalla pyritään mahdollistamaan matkailupalveluiden kehittämisen erityisesti Hiitolanjoen ja Konkalammen alueilla.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena.

1.3 Osayleiskaavatyön vaiheet ja osallistuminen

Vireilletulo	KH 26.3.2018 § 57
Aloitustaiheen viranomaisneuvottelu	12.6.2018
OAS:n nähtävilläolo	28.6.-31.8.2018
Luonnoksen nähtävilläolo	14.1. – 15.2.2019
Ehdotuksen nähtävilläolo	
Luottamuselinkäsittely	
Asukastilaisuudet	

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 Suunnittelutilanne

2.1.1 Maakuntakaava

Etelä-Karjalan maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 9.6.2010. Ympäristöministeriö on vahvistanut sen 21.12.2011.

Maakuntakaavassa suunnittelualueen luoteisosa on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on ulkoilun ohjaamisen tarvetta (MU). Alueen lounaisosaan on osoitettu tuotantotoiminnan ja palveluiden alue sekä vähittäiskaupan suuryksikkö, jonka vaikutus kohdistuu seudulliseen ostovoimaan (km-3). Osa alueesta on kunta/aluekeskuksen kehittämisvyöhykettä. Kuntakeskuksen ja Änkilän välille on merkitty tieliikenteen yhteystarve.

Hiitolanjoki-Konkalampi -ympäristö kuuluu maakunnallisesti merkittävään kulttuurihistorialliseen ympäristöön (ma/km). Alueella sijaitsee Simpeleen tehtaan vanhat osat sekä Hiitolanjoen voimalat, jotka ovat osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuurihistoriallista ympäristöä. Lisäksi alue on merkitty matkailun ja virkistämisen kehittämisen kohdealueena (mv). Joen varressa sijaitseva Metsä Boardin tehdasalue on merkitty ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alueena (TT). Tehtaan vuoksi suunnittelualue on osittain Seveso II –direktiivin mukaisten laitosten konsultointivyöhykettä. Tehtaan toiminnot ovat kuitenkin muuttuneet siten, että SEVESO-status ei ole enää olemassa. Suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitseva Kivijärvi kuuluu Natura-2000 verkostoon.

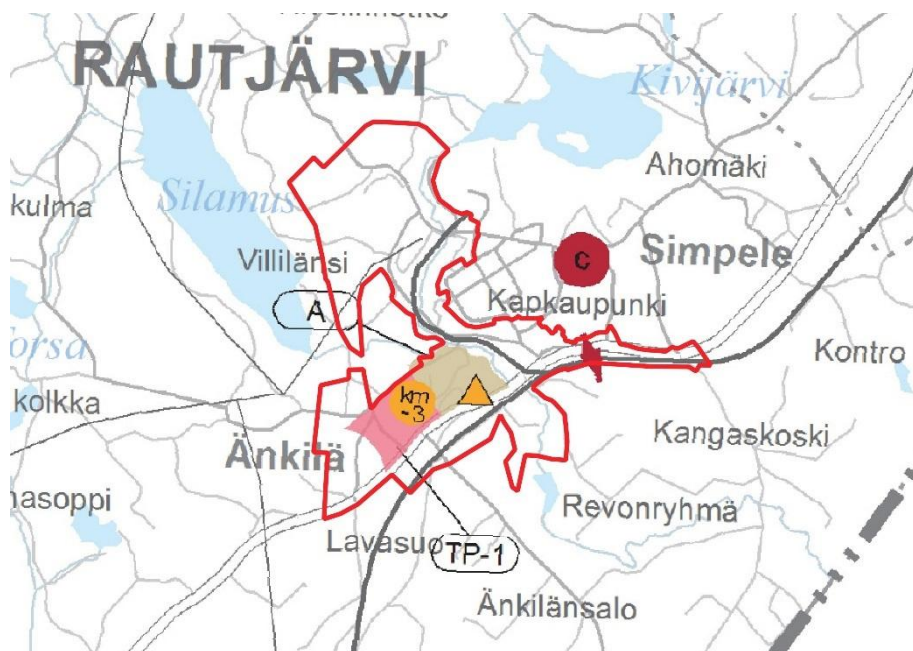
Alla on lista kaava-aluetta koskevista maakuntakaavan merkinnöistä ja määräyksistä:

Merkintä	Kuvaus	Määräys
 Kunta-/aluekeskuksen kehittämisvyöhyke	Merkinnällä osoitetaan keskeisten kunta-/aluekeskusten liikenne-, asuin-, palvelu-, ja yritys ympäristön kehittämisvyöhykkeet. Alueilla, joilla on aluevarausmerkinnällä osoitettu käyttötarkoitus, päämaankäyttömuodon määrittelee aluevarausmerkintä.	Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää taajamarakenteen eheyttämistä. Taajaman ydinaluetta tulee kehittää toiminnallisesti ja taajamakuvallisesti selkeästi hahmotuvaksi keskustaksi tukien olemassa olevaa infraa ja muodostaen laadukasta asuin- ja palveluympäristöä sekä taata riittävät virkistysalueet ja -yhteydet. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava ympäristönsä niin, että taajaman omaleimaisuus ja viihtyisyys vahvistuvat ja ympäristö-, luonto- ja kulttuuriperintöarvojen säilyminen turvataan sekä otetaan huomioon nykyinen vesistöjen kuormitus ja sietokyky.
 Vähittäiskaupan suuryksikkö, jonka vaikutus kohdistuu seudulliseen ostovoimaan	Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittävien MRL 114 §:n mukaisen vähittäiskaupan suuryksiköiden sekä vaikutuksiltaan niihin rinnastettavien myymäläkeskittymien sijaintia.	Vähittäiskaupan suuryksiköiden toteuttamisen ajoittamisessa, mitoituksessa ja kaupan luonteen määrittelyssä on otettava huomioon seudun palvelurakenteen tasapainoinen kehittäminen niin, etteivät tehtävät toimenpiteet merkittävästi heikennä palvelujen saatavuutta keskustoissa ja seudun muissa osissa. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon erityisesti kaupan kytkeytyminen yhdyskuntarakenteeseen sekä alueen sisäisiin liikennejärjestelyihin ja niiden liittymiseen pääväyliin. Alueen maankäyttö ja rakentaminen edellyttävät yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Alueelle toteutettava vähittäiskaupan kerrosala voi olla enintään 5 000 kerrosneliometriä.

Merkintä	Kuvaus	Määräys
 TP-1 Tuotantotoiminnan ja palveluiden alue	Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä ympäristöhäiriöttömiä tuotantotoiminta- ja palvelualueita.	Alueelle saadaan sijoittaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta tuotantotoimintaa ja varastointia, toimistoja, logistiikan alueita sekä alueelle soveltuvia palveluja. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota rakentamiseen sopeutuvan, laadukkaan ja tasapainoisen työpaikka- ja palveluympäristön toteuttamiseen, rakennettavan ympäristön hyvään laatuun, tienvarsinäkymiin, toteuttamisjärjestykseen ja ajoitukseen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon sujuvat sekä toiminnalliset liikeneyhteydet pääväyliin, taajamiin ja asutukseen. Alueiden kehittämistä tulee suunnitella harkitusti ottaen huomioon pohjavedet, maisema-arvot sekä luonnon- ja elinympäristö.
 TT Ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue	Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät ympäristövaikutuksia aiheuttavat teollisuusalueet ja teollisuuden varastoalueet mukaan lukien puutavaran vesivarastointialueet. Merkintää on käytetty osoittamaan tärkeitä teollisuusalueita, joille voidaan sijoittaa taajamatoimintojen yhteyteen soveltumattomia teollisuustoimintoja.	Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ehkäistä merkittävät ympäristöhäiriöt teknisin ratkaisuin ja riittävin suojaetäisyyksin. Mikäli alueella varastoidaan, käsitellään tai valmistetaan polttonesteitä tai muita vaarallisia aineita, on alueen suunnittelussa huomioitava vaarallisista aineista alueelle ja sen lähiympäristölle aiheutuvat riskit. Alueen käyttöä suunniteltaessa on huolehdittava siitä, ettei toiminnalla aiheuteta haitallisia vaikutuksia veden laatuun ja vesistön ominaisuuksiin tai pohjavesiolosuhteisiin, eikä sellaisia melu- tai muita häiriöitä, jotka merkittävästi heikentävät alueen luonnonarvoja ja lähialueen elinympäristöä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä paikallisen teollisuusympäristön ja sen rakennushistoriallisten ominaispiirteiden säilyttämiseen.
 mv Matkailun ja virkistyspalveluiden kehittämisen kohdealue	Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyspalveluiden kehittämisen kannalta merkittäviä ja ympäristöltään vetovoimaisia vyöhykkeitä, joilla on edellytykset kehittyä monipuolisiksi matkailun ja vapaa-ajan kokonaisuuksiksi. Merkinnästä ei aiheudu maa- ja metsätalouteen eikä maa-seutuelinkeinoihin, asumiseen ja maaomistukseen liittyviä rajoituksia. Metsätalouden harjoittaminen alueella perustuu metsälakiin. Alueilla, joilla on aluevarausmerkinnällä osoitettu käyttötarkoitus, päämaankäyttömuodon määrittelee aluevarausmerkintä	Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että matkailun kehittämistarpeet sovitetaan alueen luonto-, maisema-, rakennusperintö- ja kulttuuriarvoihin niitä hyödyntäen. Tulee huolehtia myös siitä, ettei kyseisiä arvoja vaaranneta.
 VUVR Urheilu- ja virkistyspalveluiden alue	Merkinnällä osoitetaan urheiluun ja virkistykseen tarkoitettuja pääosin urheilua palvelevia maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä alueita kuten laskettelu- ja hiihtokeskuksia ja golfkenttiä. Alueella voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.	Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata urheilu- ja virkistyskäyttöedellytyksien säilyminen, alueen hyvä saavutettavuus sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot. Tulee huolehtia myös siitä, ettei kyseisiä arvoja vaaranneta.

Merkintä	Kuvaus	Määräys
 Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaamisen tarvetta	Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, jotka pääkäyttötarkoituksen lisäksi ovat ulkoilun kannalta maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä. Merkinnällä osoitetaan saariston ja järvialueen veneretkeilyyn liittyvät ulkoilukohteet sekä retkeilyn kannalta tärkeät alueet maakunnallisten ja seudullisten reittien varrella. Merkintää käytetään myös alueilla, jotka sijaitsevat suurten ihmismäärien kannalta saavutettavuudeltaan hyvillä alueilla, esimerkiksi taajamien läheisyydessä. Alueen pääkäyttötarkoitus on edelleen maa- ja metsätalous. Metsätalouden harjoittaminen alueella perustuu metsälakiin.	Alueen suunnittelussa tulee turvata maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytykset. Olemassa olevia ulkoilumahdollisuuksia ja toimintoja tulee edistää ja alueiden käytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi polut ja ulkoilureitit sekä niihin liittyvät levähdys- ja tukialueet. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa pääkäyttötarkoitusta palvelevien rakennusten lisäksi olemassa olevaa kylärakennetta täydentävää rakentamista.
 Retkeilyreitti E10 Retkeily-/ulkoilureitti Polkupyöräreitti	Merkinnällä osoitetaan kaukovaellusreitti E-10 ja sen jatkuvuus maakunnan läpi kulkevana kansainvälisenä retkeilyreitinä. Merkintä on ohjeellinen. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät retkeily- ja ulkoilureitit sekä kehitettävät reitistöt. Merkintä on ohjeellinen. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät polkupyöräreitit ja niiden jatkuvuus ylimaakunnallisena.	Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava ulkoilureittien toteuttamisedellytykset maakunnallisesti ja seudullisesti toimivana reitistönä sekä erityisesti turvattava E-10 reitin maakunnallinen ja ylimaakunnallinen jatkuvuus. Reittisuunnittelussa on pyrittävä hyödyntämään olemassa olevan tiestön ja poluston käyttömahdollisuuksia sekä maakunnassa olevia arvokkaita luonto-, maisema- ja kulttuurinähtävyyksiä sekä alueen palveluja ja ottamaan huomioon alueen asutus sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset. Lisäksi yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että reitit sovitetaan alueen luonto-, maisema-, rakennusperintö- ja kulttuuriarvoihin niitä hyödyntäen. Tulee huolehtia myös siitä, ettei kyseisiä arvoja vaaranneta.
 Tärkeä pohjavesialue	Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ympäristöhallinnon luokituksen mukaisesti I tai II -luokan pohjavesialueita.	Alueita koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu ei niiden vaikutuksesta vaarannu. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on vesiensuojelunäkökohdat otettava huomioon siten, ettei alueen käyttöä vedenhankintaan vaaranneta.
 Tieliikenteen yhteystarve	Yhteystarve osoittaa liikennejärjestelmän kehittämisen tarpeen päätepisteiden välillä. Merkinnällä osoitetaan tieliikenneyhteyden kehittämistarve sekä tieliikenteen yhteystarve vesistön yli.	
 Liikenneterminaali / Matkakeskus	Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävien matkatermiinien sijainti.	
  ma/kv Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö/kohde	Merkinnällä osoitetaan kulttuurihistoriallisen ympäristön vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävät rakennetut ympäristöt. Merkinnän osoittamilla osa-alueilla ei ole metsänhoidollisia rajoituksia, mutta osa-alueille sijoittuvat taajamien läheiset sekä maisemallisesti tärkeät metsäalueet tulisi käsitellä alueen kulttuuriarvot säilyttäen. Alueilla, joilla on osa-aluemerkinnällä osoitettu käyttötarkoitus, päämaankäyttömuodon määrittelee aluevarausmerkintä.	Osa-alueen maankäytön ja toimenpiteiden suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien historiallisten rakennusten ja merkittävien rakennettujen ympäristöjen säilyminen. Yksityiskohtaisemmassa uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa on otettava huomioon rakentamisen soveltuminen arvokkaaseen ympäristöön.

Merkintä	Kuvaus	Määräys
 Taajamatoimintojen alue	Merkinnällä osoitetaan yksityiskohtaista suunnittelua edellyttävät asumiseen, palvelu- ja työpaikka sekä muihin taajamatoimintoihin varattavat rakentamisalueet. Merkintä sisältää tarvittavat taajamien sisäiset liikenneväylät, ulkoilureitit, kevyen liikenteen väylät, yhdyskuntateknisen huollon alueet, paikalliskeskukset sekä virkistys- ja puistoalueet.	Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheytymistä hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla tukien olemassa olevaa infraa. Suunnittelussa tulee myös edistää taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnallisesti ja taajamakuullisesti selkeästi hahmotuvaksi keskukseksi. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava ympäristönsä niin, että taajaman omaleimaisuus ja viihtyisyys vahvistuvat. Erityistä huomiota tulee kiinnittää luonto- ja maisema-arvojen sekä kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilyttämiseen. Sisäisten puistojen virkistys- sekä muiden vapaa-alueiden riittävyys tulee varmistaa. Arkusjärven ympäristön jatkosuunnittelussa tulee huomioida erityisen huolella jätevesi- ja hulevesiratkaisut ja muut vesistön tilaan vaikuttavat tekijät.
 Tuotantotoiminnan ja palveluiden alue	Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä ympäristöhäiriöttömiä tuotantotoiminta- ja palvelualueita.	Alueelle saadaan sijoittaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta tuotantotoimintaa ja varastointia, toimistoja, logistiikan alueita sekä alueelle soveltuvia palveluja. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota rakenteeseen sopeutuvan, laadukkaan ja tasapainoisen työpaikka- ja palveluympäristön toteuttamiseen, rakennettavan ympäristön hyvään laatuun, tienvarsinäkymiin, toteuttamisjärjestykseen ja ajoitukseen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon sujuvat sekä toiminnalliset liikenne yhteydet pääväyliin, taajamiin ja asutukseen. Alueiden kehittämistä tulee suunnitella harkitusti ottaen huomioon pohjavedet, maisema-arvot sekä luonnon- ja elinympäristö.
 Merkitykseltään seudullinen matkailua palveleva vähittäiskaupan suuryksikköalue	Merkinnällä osoitetaan merkitykseltään seudullisten matkailua palvelevien vähittäiskaupan suuryksiköiden sekä vaikutuksiltaan niihin rinnastettavien myymäläkeskittymien yleispiirteistä sijaintia keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella. Niitä kehitetään sellaista kauppaa varten, joka ei kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa	Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa sellaista merkitykseltään seudullista matkailua palvelevaa vähittäiskauppaa, jonka kaupan laatu, liikenteellinen sijainti ja saavutettavuus huomioon ottaen voi perustellusta syystä sijoittua myös keskusta-alueiden ulkopuolelle. Alueelle ei voida sijoittaa seudullista päivittäistavarakauppaa. KM-3 alueiden toteuttaminen ja kaupan laatu tulee kytkeä olevaan kaupan rakenteeseen monipuolistamalla alueen kaupan valikoimaa. Rautjärven Änkilänmäen aluetta vaiheistetaan Änkilänmäen kehittämissuunnitelman mukaan kaupan kerrosalavarauksia jakaen kolmeen osaan siten, että I vaiheessa parannetaan nykytilaa, II vaiheessa laajennetaan tuotannollista toimintaa ja kauppaa. Reservialueeksi varataan alueen nykyisen yritysalueen koillispuoli. Reservialueen toteutumisen edellytyksenä on Hiitolanjoen matkailun merkittävä kasvu. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää luonto- ja maisema-arvojen sekä kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilyttämiseen. Vähittäiskaupan suuryksiköiden enimmäismitoitus on osoitettu taulukossa, joka on km-suunnittelumääräysten lopussa.
 Matkailu kehittämiskohde	Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät matkailupalvelukohteet. Matkailukohdemerkintä osoittaa tehokasta matkailupainotteista kohdetta, joka voi sisältää merkittäviä rakennuksia, laitteita tai muuta matkailua tukevaa rakennetta.	Kohteiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon luonto-, maisema-, rakennusperintö- ja kulttuuriarvot, vesiensuojelu sekä vesistöjen mahdollisuudet matkailun kehittämisessä. Tulee huolehtia myös siitä, ettei kyseisiä arvoja vaaranneta. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota alueen ja rakenteiden omaleimaisuuteen, ympäristöön sopivuuteen sekä visuaaliseen ilmeeseen.
 Tieliikenteen yhteystarve	Yhteystarve osoittaa liikennejärjestelmän kehittämisen tarpeen päätepisteiden välillä. Merkinnällä osoitetaan tieliikenneyhteyden kehittämistarve sekä tieliikenteen yhteystarve vesistön yli.	Kolmikannassa yhteystarvemerkinällä tarkoitetaan tieyhetyden kehittämistä rajalta Parikkalan keskeisten elinkeino-alueiden ja keskustan tuntumaan, mukaan lukien nykyisen yhteyden kehittäminen.

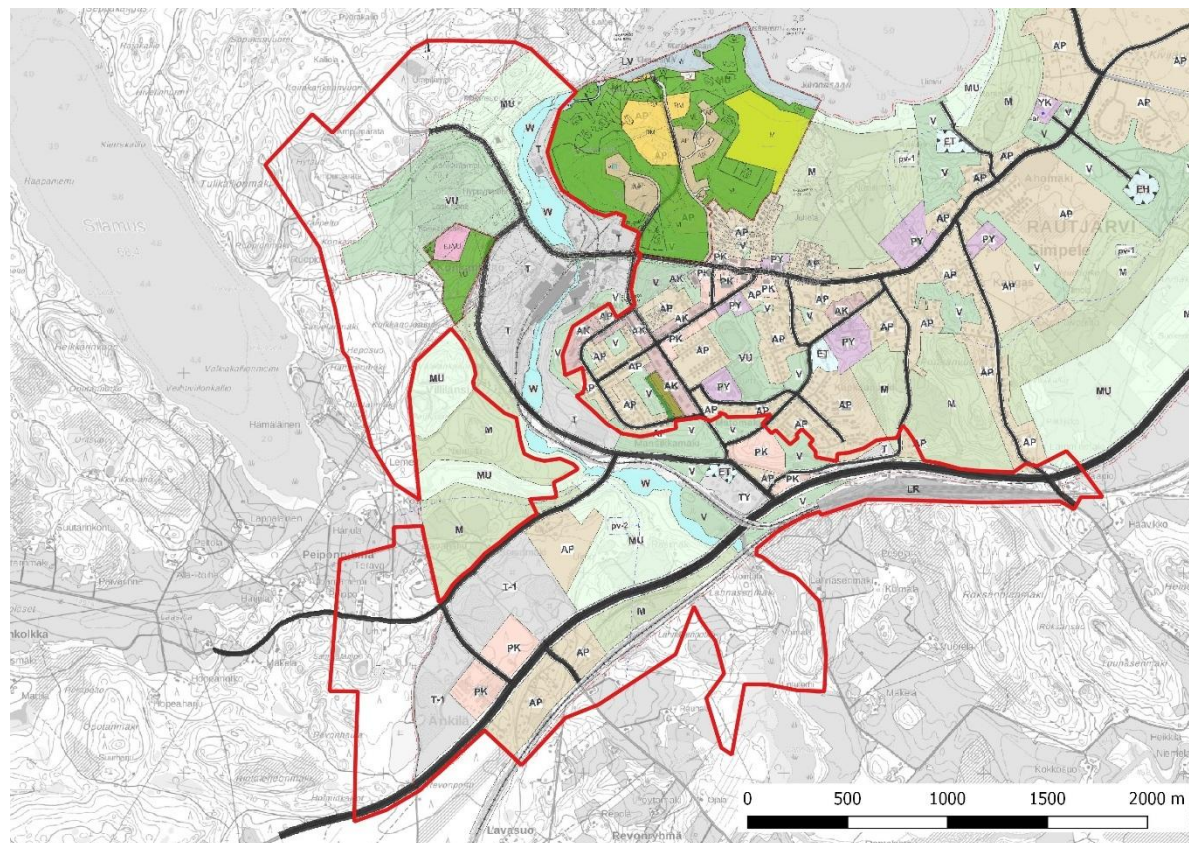

Kuva 2-2. Ote Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaavasta, jossa suunnittelualue näkyy punaisella rajattuna.

2.1.2 Yleiskaavat

Osalla aluetta on voimassa 14.6.2004 hyväksytty Simpele-Änkilä osayleiskaava, jota on päivitetty Tiiliruukin-, Ilmarinkadun- ja Konkalammen alueiden osalta vuonna 2015.

Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa, lännessä ja Hiitolanjoen alueella Rautjärven rantayleiskaavaan, joka on hyväksytty 2.4.2012.

Kuva 2-3. Ote voimassa olevien yleiskaavojen yhdistelmästä, jossa suunnittelualue näkyy punaisella rajattuna.

2.1.4 Rakennusjärjestys

Rautjärven kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty valtuustossa 11.12.2017 ja se on tullut voimaan 1.2.2018.

2.1.5 Rakennuskiellot

Suunnittelualueella ei ole voimassa rakennuskieltoja.

2.1.6 Pohjakartta

Pohjakarttana käytetään Maanmittauslaitoksen toimittamaa rasteriperuskarttaa (yhden metrin pikselillä), joka tulostetaan mittakaavassa 1:10 000.

2.1.7 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Tiedoksiannettut vesi- ja ympäristölupa-asiat:

- Lahnasenkosken vesivoimalaitoksen vesitalouslupien rauettaminen, nykyisten patorakenteiden muuttaminen ja osittainen pysyttäminen ja kalatien rakentaminen sekä valmistelulupa. Etelä-Karjalan virkistysalueasätiö ja Rautjärven kunta. ESAVI/4708/2018. Vireille 20.3.2018.
- Simpeleen tehtaan vedenottoa Hiitolanjoesta koskevan luvan muuttaminen ja valmistelulupa. Metsä Board Oyj. ESAVI/3302/2018. Vireille 1.3.2018.

Vesi- ja ympäristölupa-asiat, joista on annettu päätös:

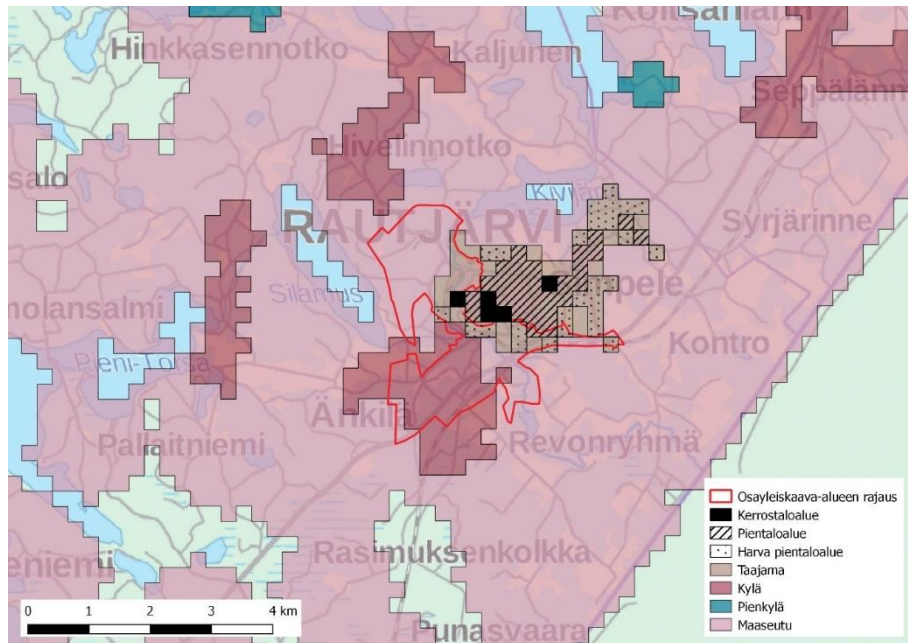
- Hiitolanjoen Lahnasenkosken vesivoimalaitoksen ohi rakennettavan kalatien rakentamiselle asetetun määräajan pidentäminen. Vantaan Energia Oy. ESAVI/3390/2017. Päätös 14.6.2017.
- Biohajoavan ja muun orgaanista ainesta sisältävän jätteen sijoittaminen tavanomaisen jätteen kaatopaikalle sekä toiminnan aloittamislupa. Metsä Board Oyj. ESAVI/9386/2015. Päätös 31.8.2016.
- Kalateiden rakentaminen Hiitolanjoen Ritakosken ja Kangaskosken vesivoimalaitosten ohi. Hiitolanjoen Voima Oy. ESAVI/196/04.09/2013. Päätös 22.4.2016.
- Kalatien rakentaminen Hiitolanjoen Lahnasenkosken vesivoimalaitoksen ohi. Vantaan Energia Oy. ESAVI/142/04.09/2013. Päätös 22.4.2016.
- Metsä Board Oyj Simpeleen tehtaan ympäristöluvan voimalaitosta koskevien eräiden lupamääräysten tarkistaminen. Metsä Board Oyj. ESAVI/6173/2014. Päätös 22.12.2015.
- Hakemus Juvankosken voimalaitoksella käytettävän muille kuuluvan vesivoiman pysyväälle käyttöoikeudelle. Metsä Board Oyj. ESAVI/7992/2014. Päätös 16.9.2015.
- Hakemus Lahnasenkosken voimalaitoksella käytettävän muille kuuluvan vesivoiman pysyväälle käyttöoikeudelle. Vantaan Energia Oy. ESAVI/8161/2014. Päätös 16.9.2015.
- Hakemus Ritakosken ja Kangaskosken voimalaitoksilla käytettävän muille kuuluvan vesivoiman pysyväälle käyttöoikeudelle. Hiitolanjoen Voima Oy. ESAVI/11719/2014. Päätös 16.9.2015.
- Hiekkaa sisältävän puunkuorijätteen hyötykäyttöä maarakentamisessa koskevan lupahakemuksen raukeaminen. Rautjärven kunta. ESAVI/6981/2014. Päätös 17.2.2015.

2.2 Selvitys suunnittelualueen oloista

2.2.1 Sijainti yhdyskuntarakenteessa

Osayleiskaava-alue sijaitsee Rautjärven kunnan pohjoisosassa Karjalan radan ja valtatie 6:n varrella. Alue rajautuu pohjoisessa ja idässä Simpeleen taajama-alueeseen, jonne valtaosa asumisesta ja palveluista on keskittynyt. Taajama-alue muodostuu pääpiirteissään pientaloalueista. Suunnittelualueen pohjoisosa on maaseutumaista aluetta ja eteläosaan sijoittuu Änkilän kyläalue.

Lähimmät kylät ovat suunnittelualueen pohjoispuolella Pitkäjärven kylä ja lännessä noin 2 kilometrin etäisyydellä Pieni-Torsan ja Silamuksen välinen kylä. Lähin kaupunkimainen taajama on Imatran keskusta, joka sijaitsee noin 40 kilometrin etäisyydellä etelässä.

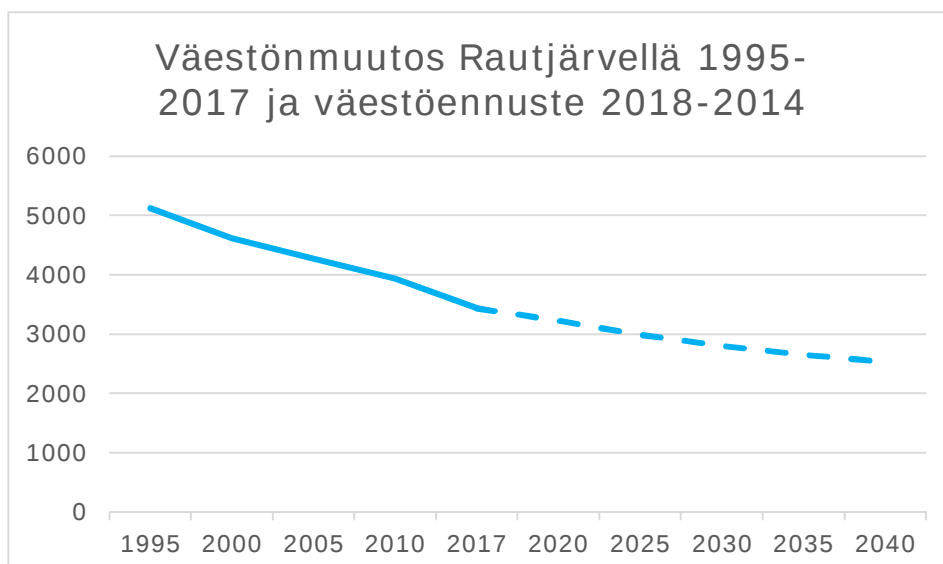
Kuva 2-2. Suunnittelualueen ja lähiympäristön yhdyskuntarakenne (Oiva-paikkatietopalvelu)

2.2.2 Rakentamistilanne, väestö, asuminen ja loma-asuminen

2.2.2.1 Väestön rakenne ja kehitys

Rautjärvellä asui vuoden 2017 lopussa 3 436 asukasta. Viimeisen 20 vuoden aikana Rautjärven asukasmäärä on vähentynyt tasaisesti. Vuoden 2007 lopussa asukkaita oli 4 176 ja vuoden 1997 lopussa 4 947 asukasta. Viimeisen 20 vuoden aikana asukasmäärä on pudonnut yhteensä 1 511 asukkaalla eli noin 30 %. Viimeisen viiden vuoden aikana keskimääräinen vähenemä on ollut noin 70 asukasta vuodessa. (Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan väestön väheneminen jatkuu Rautjärvellä tulevaisuudessaakin ja vuoteen 2040 mennessä väestö vähenisi arviolta 906 asukkaalla (-26%).

Kuva 2-3. Väestönkehitys Rautjärvellä vuosina 1997–2017 ja väestöennuste vuosille 2018–2040. (Tilastokeskus)

Seuraavassa taulukossa on esitetty Rautjärven ikärakenne vuonna 2017. Suunnittelualueen ikärakenteessa alle 14 vuotiaat lapset sekä työikäisistä aikuisista 24-44-vuotiaat ovat aliedustettuja tällä hetkellä verrattuna koko Suomen ikäjakaumaan. Yli 65-vuotiaita on selvästi enemmän verrattuna muuhun maahan.

Ikäluokka (vuosia)	Rautjärvi	Osuus %	Koko Suomi, osuus %
0-6	131	3,8	7,3
7-14	209	6,1	8,9
15-24	241	7,0	11,3
25-44	470	13,7	25,2
45-64	1142	33,2	25,9
65-79	878	25,6	16,0
yli 80	365	10,6	5,4
Yhteensä:	3436	100,0	100,0

Taulukko 2-4. Ikärakenne Rautjärven kunnassa ja Suomessa vuonna 2017. (Tilastokeskus)

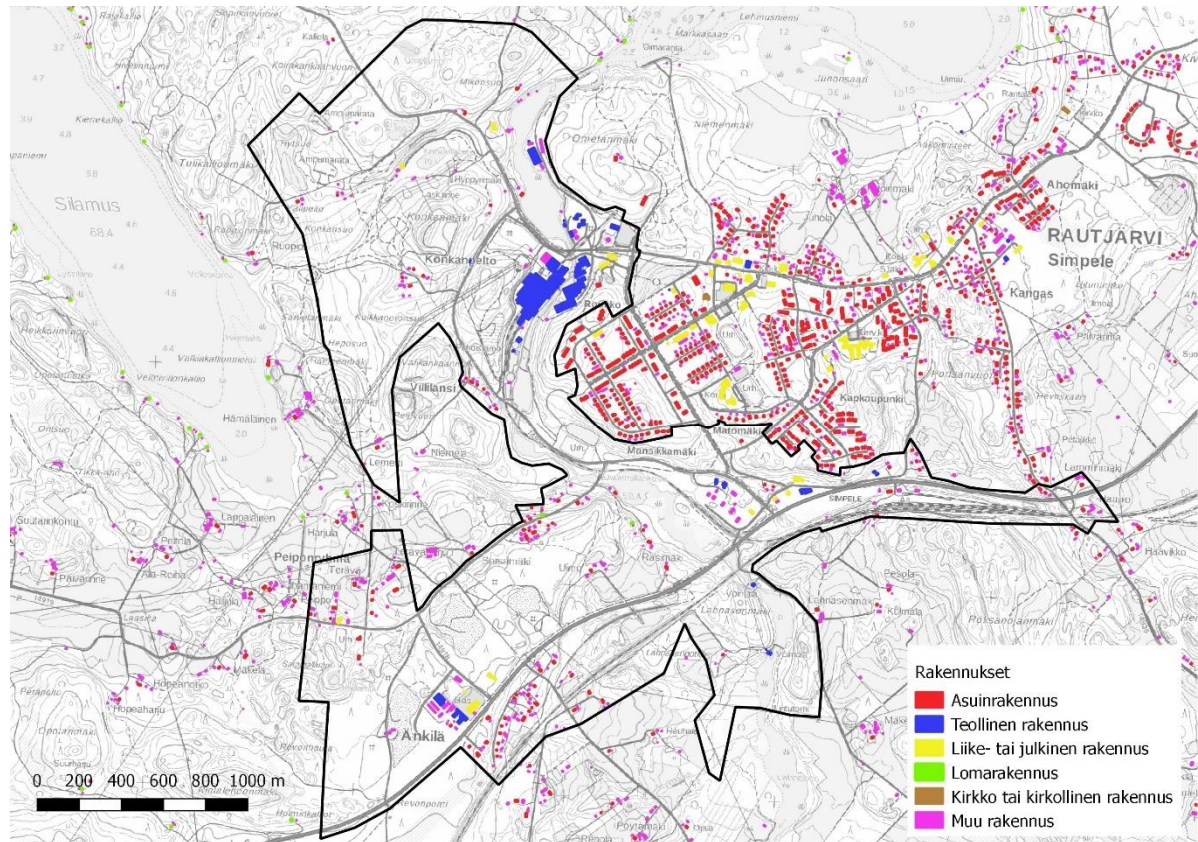
2.2.2.2 Asuminen

Rautjärven kunnan asukkaista noin puolet asuu Simpeleen taajamassa, osayleiskaava-alueen itä-puolella. Kuntakeskus on Rautjärven merkittävin asuin-, työpaikka- ja palvelukeskittymä.

Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuonna 2017 Rautjärven asutokuntien lukumäärä oli 1 855. Asutokunnista erillispientaloissa asuin 1249 (67%), rivi- ja ketjutaloissa 316 (17%), asuinkerrostaloissa 231 (13%) ja muissa rakennuksissa 59 (3%). (Tilastokeskus)

Valtaosa Rautjärven kunnan asuinrakennuksista on omakotitaloja tai muita erillisiä pientaloja. Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuonna 2017 Rautjärven kunnassa erillispientaloja oli 1 553 (80,9%), rivi- ja ketjutaloja 69 (3,6%) ja asuinkerrostaloja 20 (1,0%). Liike- ja toimistorakennuksia oli 61 (3,2%), liikenteen rakennuksia 80 (4,2%), teollisuusrakennuksia 64 (3,3%) ja muita rakennuksia 73 (3,8%). (Tilastokeskus)

Suunnittelualueen rakennuskanta koostuu pääosin määrittelemättömistä rakennuksista ja rakennukset on sijoittunut melko hajalleen koko alueelle. Teollisuusrakennukset sijoittuvat pääosin alueen pohjoisosaan Pitkäjärventien ja Hiitolanjoen risteuksen tuntumaan (Metsä Board), valtatie ja Tehtaantien ympäristöön sekä Änkilän alueelle. Tiiviimpää pientalorakentamista on Änkilän kylä-alueella Rinnnetien Änkiläntien varrella.

Kuva 2-5. Rakennusten käyttötarkoitukset. (Maanmittauslaitoksen maastotietokanta)

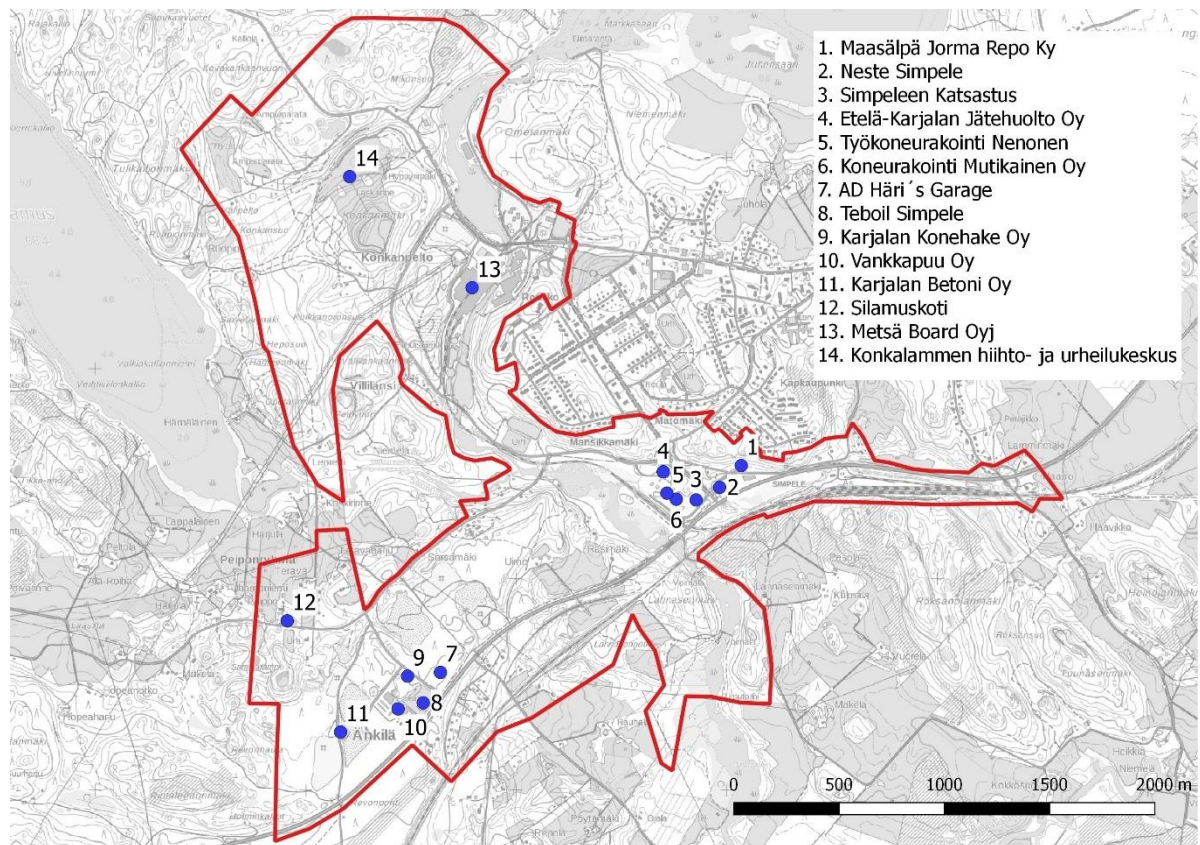
2.2.3 Työpaikat ja palvelut

Rautjärven kunnan työpaikkojen lukumäärä vuonna 2015 oli 1 024, joista alkutuotannon osuus oli 8,9 %, jalostuksen osuus 38,7 % ja palvelujen osuus 51,2 %. Kunnassa asuvan työllisen työvoiman määrä vuonna 2016 oli 1 058 ja työttömien osuus työvoimasta 20,9 %. (Tilastokeskus)

Rautjärven palvelut keskittyvät pääosin keskustaajaman alueelle. Taajaman palvelutarjontaan kuuluvat muun muassa peruskoulu, lukio, terveysasema, kirjasto sekä päivittäistavarakauppoja ja pienimuotoista yritystoimintaa.

Maailmalla tunnustettuja kartonki- ja paperilaatuja valmistavan Metsä Board:n tehdas sijaitsee kaava-alueen pohjoisosassa. Kartonkitehdas on Rautjärven merkittävin työnantaja. Änkilän alueella toimii huoltoasema, puunjalostusalan yritys, autokorjaamo sekä betonialan yritys. Tästä pohjoisempana toimii hoivakoti. Vihvilänsuon teollisuusalueella toimii kuivajätteiden aluekeräyspiste, huoltoasema sekä katsastusasema.

Matkailun ja virkistyskannalta tärkeimpiä alueita tai kohteita ovat Hiitolanjoki vanhoine voimaloineen, maisemapolkuineen ja kalastusmahdollisuuksineen sekä Konkalammen hiihto- ja ulkoilu-keskus.

Kuva 2-6. Suunnittelualueelle sijoittuvat palvelut keskittyvät pääosin valtatie 6:n varrelle. Kaavamuutosalueen ulkopuolella taajamassa on pääosa tavanomaisista keskustan palveluista.

2.2.4 Maa- ja metsätalous

Suunnittelualue on pääosin metsätalousmaata. Laajoja ja yhtenäisiä peltoalueita ei suunnittelualueelle juurikaan sijoitu.

2.2.5 Liikenne

Osayleiskaavan yhteydessä on tehty erillinen liikenneselvitys, joka on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 3).

2.2.5.1 Autoliikenne

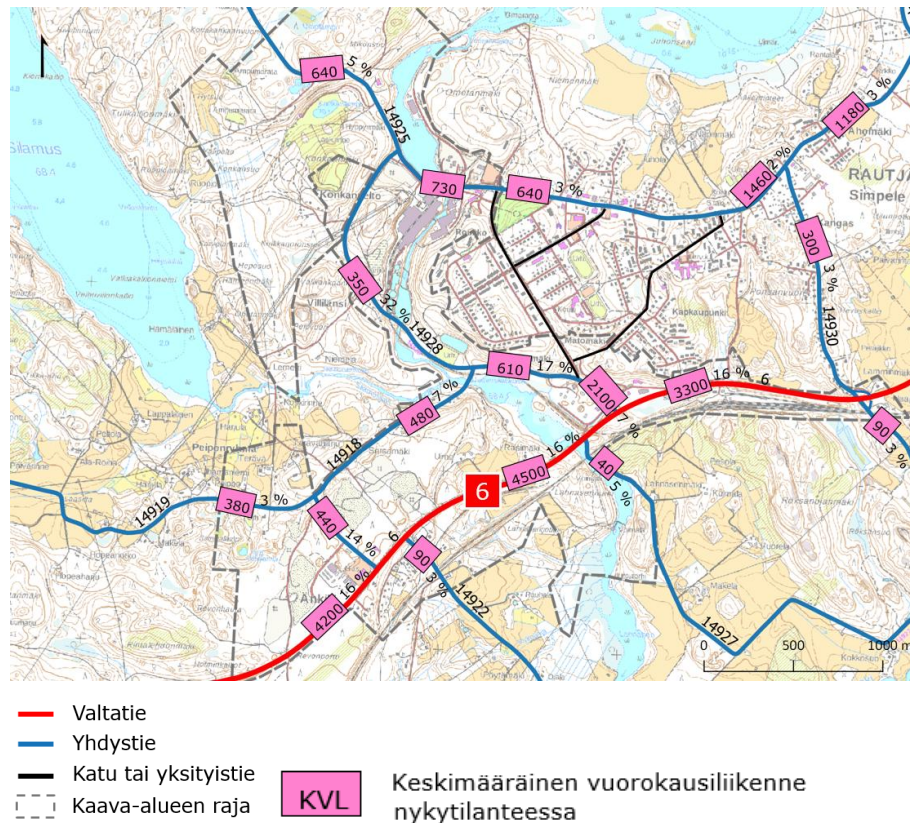
Rautjärven tieliikenneverkon rungon muodostaa valtatie 6, joka mahdollistaa suoran yhteyden Imatralla ja Joensuuhun sekä valtatie 14 kautta Savonlinnan suuntaan. Imatralla on matkaa 45 km, Savonlinnaan ja Lappeenrantaan noin 80 km.

Suunnittelualueen tieverkon muodostavat etelässä Karjalantie (valtatie 6), sen pohjoispuolella kulkevat yhdystiet Änkiläntie (14919/14918 ja Tehtaantie (14928) sekä suunnittelualueen pohjoisosassa kulkeva Pitkäljärventie (14925).

Valtatien keskimääräinen vuorokausiliikenne on noin 4 500 ajoneuvoa vuorokaudessa. Valtatieltä liittyttäessä Tehtaantielle, tien alkuosan liikennemäärä on 2 100 ajoneuvoa vuorokaudessa. Tästä määrästä valtaosa suuntautuu keskustaaajamaan. Tehdastien pohjoisosan liikennemäärä jää alle 400 ajoneuvon vuorokaudessa. Änkiläntien liikennemäärä jää alle 500 ajoneuvon. Suunnittelualueen pohjoisosassa Simpeleentien liikennemäärä idästä keskustaan saavuttaessa on noin 1 500 ajoneuvoa vuorokaudessa. Tästä määrästä suurin osa suuntautuu keskustaaajamaan. Pitkäljärventien liikennemäärä tehtaan kohdalla jää edellisestä noin puoleen.

Tehtaan aiheuttama liikenne koostuu erilaisista tavarakuljetuksista sekä työmatkaliikenteestä. Henkilökuntaa on noin 360, josta suurin osa työskentelee kolmivuorotyössä. Puu, polttoaineet, sellu ja osa kemikaaleista tuodaan tehtaalle autokuljetuksina B-portin kautta (noin 110 autoa/vrk). Suurin osa kemikaaleista ja tuotteen autokuljetukset tapahtuvat C-portin kautta (noin 30 au-

toa/vrk). Henkilö- ja huoltoliikenne käyttää tehdasalueen A-porttia. Portin kautta tapahtuva edestakainen autoliikenne on noin 60 autoa päivässä. (Ympäristölupa Nro 29/2011/1) Tavarakuljetukset tapahtuvat Tehtaantien kautta.

Kuva 2-7. Autoliikenteen verkosto ja keskimääräinen vuorokausiliikenne nykytilanteessa. (Liikenneselvitys)

2.2.5.2 Raideliikenne

Suunnittelualueen halki kulkee Karjalan rata, joka kulkee Kouvolasta Lappeenrannan ja Parikkalan kautta Joensuuhun. Radalla liikennöidään sekä henkilö- että tavarajunilla. Junayhteydet Helsingin ja Joensuun suuntiin kulkevat 5 kertaa päivässä.

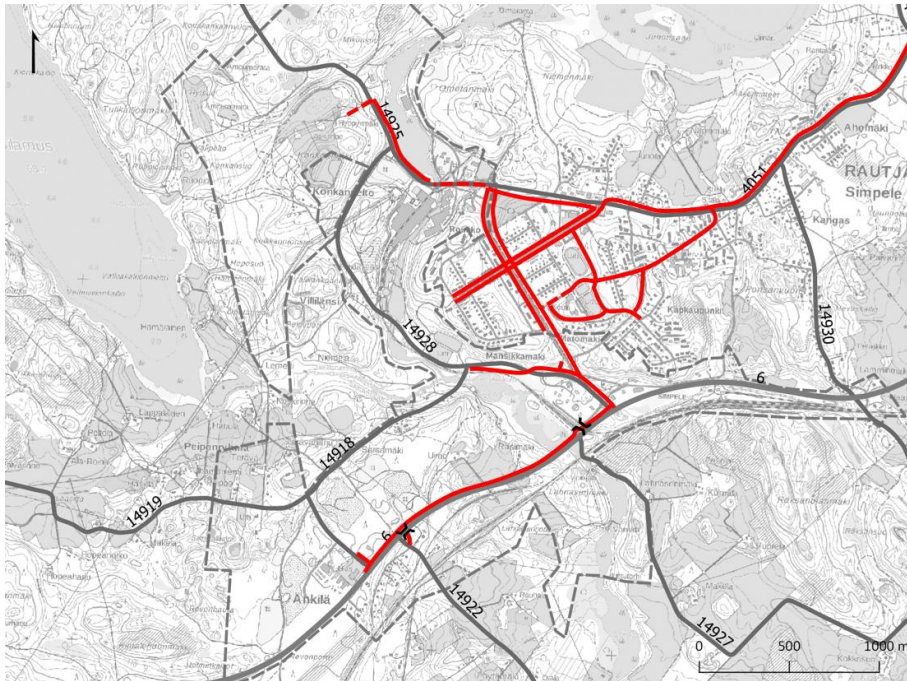
Pääradalta haarautuu pohjoiseen pistorata, jonka kautta tehtaalle tulee 2 junaa päivässä. On mahdollista, että rataliikenne lisääntyy tällä osuudella tulevaisuudessa.

Simpeleen rautatieasema sijaitsee keskustaajaman eteläpuolella valtatieen toisella puolella.

Simpeleen kohdalla olevalle ratayhteydelle on tarkasteltu taajamajunien toteutusmahdollisuuksia Etelä-Karjalan liiton teettämässä selvityksessä. Asiasta on myös tuore selvitys tekeillä.

2.2.5.3 Jalankulku ja pyöräily

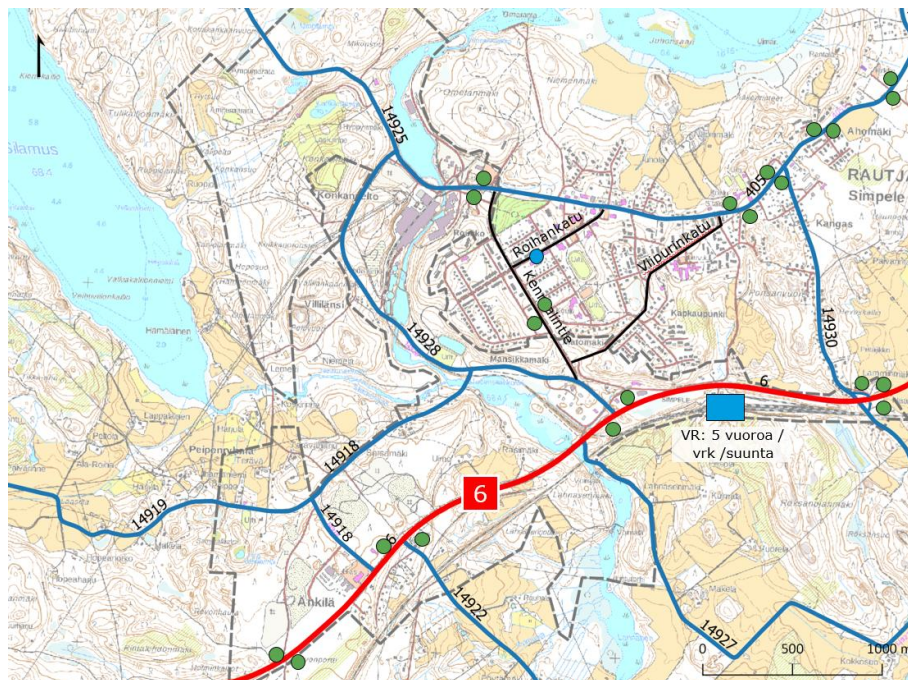
Simpeleen jalankulun ja pyöräilyn verkosto keskittyy pääosin keskustaajaman alueelle. Suunnittelualueella jalankulun ja pyöräiliikenteen yhteydet kulkevat etelässä keskustasta valtatieen vartta Änkilän teollisuusalueelle, Tehtaantiellä keskustasta Änkiläntien risteykseen saakka sekä pohjoisessa Pitkäjärventietä Konkalammelle saakka.

Kuva 2-8. Jalankulun ja pyöräilyn verkosto näkyy kartalla punaisella. (Liikenneselvitys)

2.2.5.4 Joukkoliikenne

Keskustaaajamassa sijaitsee Matkahuolto. Imatra-Parikkala-Savonlinna välillä kulkee linja-autoliikenne kaksi kertaa päivässä (Pohjolan liikenne). Onnibussin pysäkki on Simpeleen Teboililla. Vuoroja kulkee kerran päivässä Imatran ja Savonlinnan suuntiin.

- Matkahuolto
- Bussipysäkki
- Rautatieasema
- Kaava-alueen raja

Kuva 2-9. Joukkoliikenteen reitit ja pysäkit. (Liikenneselvitys)

2.2.5.5 Liikenneturvallisuus

Tehdasalueen tuntumassa Simpeleentien ja Pitkäjärventien ongelmiksi ovat nousseet jalankulun ja pyöräliikenteen ja ajoneuvoliikenteen kohtaamiset ja risteämiset sekä julkisen liikenteen sujuvuus. Jalankulkijoiden ja pyöräliikenteen sekä ajoneuvoliikenteen kohtaamiset tapahtuvat ahtaassa, tehdasalueen läpi johtavassa tilassa. Jalankululle on varattu tilaa tien molemmin puolin vain 70 cm. Pyöräliikenne käyttää sillalla ajorataa. Kokkolanjoen sillalle vuonna 2011 tehdyn erityistarkastuksen mukaan sillan ongelmat ovat yksittäiset vauriot ja sillan kantavuus. Sillan yleiskunto on välttävä. (Maantien 4051 ja 14925 parantaminen Simpeleen taajaman kohdalla)

Kuva 2-10. Kokkolanjoen silta. (Sito)

Valtatietä rautatieasemalle liitytään kanavoimattoman kolmihaaraliittymän kautta. Nopeusrajoitus liittymän kohdalla on 80 km/h. Jalankulkijat ja pyöräliikenteelle kulkevat valtatie ylitse tasossa. Tiekaiteessa on liittymän kohdalla kulkuaukko jalankulkijoita ja pyöräilijöitä varten. Liittymän on todettu olevan vaarallinen sekä ajoneuvoliikenteen että jalankulun ja pyöräliikenteen osalta.

Kuva 2-11. Valtatie ja rautatieaseman liittymä. (Liikenneselvitys)

Suunnittelualueen liikenneonnettomuudet ovat painottuneet Änkilän teollisuusalueelle. Alueella on poliisin tietoon tulleita liikenneonnettomuuksia 2013-2017 yhteensä 3; yksi kuolemaan johtanut moottoriajoneuvo-onnettomuus, yksi omaisuusvahinko ja yksi loukkaantumiseen johtanut moottoriajoneuvo-onnettomuus. Liittymä on kolmihaaraliittymä, jossa idän suunnasta valtatieltä Mäkiänkiläntielle kääntyttäessä on kääntymiskaista ja lännen suunnasta väistötila. Nopeusrajoitus liittymän kohdalla on 80 km/h.

2.2.6 Virkistysalueet ja muut vapaat alueet

Rautjärven ja samalla osayleiskaava-alueen merkittävimpiä matkailun ja virkistysalueita ovat Konkalammen hiihto- ja urheilukeskus sekä Hiitolanjoen ympäristö. Konkalammen hiihtokeskus toimii monipuolisena urheilu- ja ulkoilukeskuksena, jonka kautta kulkee myös Rautjärvi-Ruokolahden retkeilyreitti. Hiihtokeskuksessa on valaistuja latuja 5 km, valaisemattomia latuja ja retkiladun tukikohta, hyppyrimäet, kolme laskettelurinnettä, half pipe, kahvio-huoltorakennus, suksivuokraamo ja ulkoampumaradat. Hiitolanjoen ympäristö vanhoine voimaloineen, maisemapolkuineen

ja kalastusmahdollisuuksineen tarjoaa hyvät virkistysmahdollisuudet. Etelä-Karjalan maakunta-kaavassa Hiitolanjoen-Konkalammen ympäristö on merkitty matkailun ja virkistyskehitteksen kohdealueeksi.

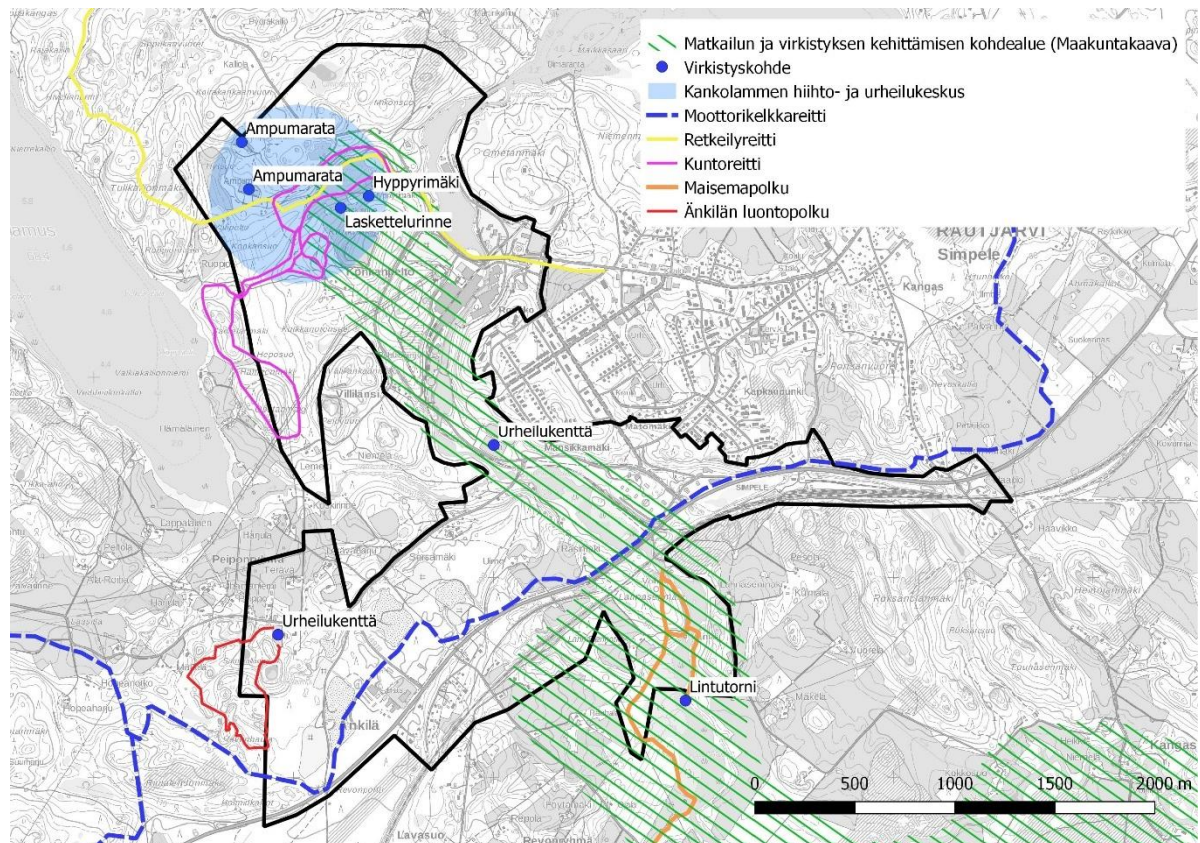
Änkilän harjumuodostuman alueelle sijoittuu Änkilän luontopolku, joka on 2,45 km pitkä reitti. Luontopolku sijoittuu metsätaloudsmetsiköihin ja hakkuuaukeille ja se esittelee alueen kasvillisuutta ja luonnonympäristössä tapahtuvia ilmiöitä.

Kuva 2-12 Änkilän luontopolun lähtöpiste.

Kuva 2-13 Kokkolajoen maisemapolun pitkoksia joen länsipuolella ja tulipaikka joen itäpuolella.

Kuva 2-14. Suunnittelualueella virkistysmahdollisuudet.

2.2.7 Luonnonympäristö

Suunnittelualueen luonnonympäristön yleispiirteitä, arvokkaita luontokohteita, liito-oravien esiintymistä sekä erityisesti suojeltavan lajin potentiaalisia elinympäristöjä selvitettiin maastokartoituksella, joka tehtiin alueelle 22.5. – 26.5.2018.

Arvokkaat luontokohteet käsittävät tässä selvityksessä uhanalaiset luontotyyppit, vesilain 2. luvun 11 §: mukaiset kohteet, metsälain 10 §:n mukaiset kriteerit täyttävät metsäluonnon arvokkaat kohteet sekä uhanalaiset, silmälläpidettävät ja luontodirektiivin liitteissä II ja IV mainitut kasvilajit.

2.2.7.1 Suunnittelualueen luonnonympäristön yleispiirteet

Suunnittelualue lukeutuu boreaalisessa vyöhykejaossa eteläboreaaliseen vyöhykkeeseen. Suunnittelualue sijoittuu Rautjärven kunnan keskuksen läheisyyteen, mihin keskittyy haja-asutusta, teollisuutta, maa-ainesten ottoa sekä urheiluun ja virkistykseen liittyviä alueita. Näiden väliin jää metsäisiä aloja, jotka ovat monin paikoin voimakkaassa metsätalouskäytössä.

Suunnittelualueen maasto on korkeuseroiltaan vaihtelevaa ja kokonaisuudessaan melko selväpiirteistä seutua. Suunnittelualueen eteläisin osa, Änkilän alue, sijoittuu laajahkolle harjumuodostumalle, jonka laki on suunnittelualueella leventynyt laajahkoksi selänteeksi. Muodostuman rinteet ovat monin paikoin varsin jyrkkäpiirteisiä ja alueelle sijoittuu muutamia suppamuodostumia (Kuva 2-16). Muualla maasto on varsin mäkistä, mutta rinteiden jyrkkyys on pääosin loivempi kuin harjumaalla. Suunnittelualueen keskiosiin sijoittuu Kokkolanjoki eli Hiitolanjoki, jonka uomassa on järvimäisiä leventymiä (Kuva 2-15).

Kuva 2-15 Suunnittelualueen eteläisimmän vesivoimalan eteläpuolista jokiseutua.

Kuva 2-16 Näkymä harjumuodostuman selänteeltä Rekilammen läheltä kohti pohjoista.

Suunnittelualueen metsäaloista valtaosa edustaa kuusivaltaisia metsiköitä, kuivemmilla kankailla, pääpuulaji on mänty. Vanhoille pelloille, niiden reunustoille sekä Kokkolanjoen rannoille on kuitenkin kehittynyt lehtipuuvaltaisia metsiköitä, joista osa edustaa myös luonnontilaisen kaltaisia laho-
puustoisia metsäaloja. Suuri osa suunnittelualueen metsäaloista on avohakattu. Avohakkuut ja taimikot pirstovat yhtenäiset metsäalat pienemmiksi metsäalueiksi (Kuva 2-17). Vaikka nuoria

metsiköitä on runsaasti, esiintyy alueella paikoitellen vielä varttuneita, jopa uudistusiän ylittäneitä metsiköitä.

Metsiköistä valtaosa edustaa tuoreen kankaan ja lehtomaisen kankaan aloja. Myös lehtoaloja esiintyy melko runsaasti, mutta ne ovat usein pienialaisia, luonnontilaltaan muuttuneita tai kehittyneet vanhoille käytöstä poistuneille peltoaloille. Kuivahkoja kankaita esiintyy suunnittelualueella pienialaisesti mäkien lakialueilla sekä paikoin hiekkapohjaisilla kankailla. Soita esiintyy suunnittelualueella vähän ja ne ovat monin paikoin luonnontilaltaan muuttuneita korpia ja kangasmaan soistumia.

Kasvillisuus suunnittelualueen metsäisillä osilla on yleistä ja ko. luontotyypeille tyypillistä lajistoa. Tuoreilla kankailla vallitsevat mustikka, puolukka, metsälauha, oravanmarja, metsätähti, kevätpiippo, metsäkastikka ja lillukka. Lehtomaisilla kankailla on edellisten lisäksi käenkaalia, sinivuokkoa, kieloa, metsäkurjenpolvea, metsäimmarretta ja nuokkuhelmikkää. Lehtoalat edustavat tuoreita keskiravinteisia, kosteita keskiravinteisia ja kuivia keskiravinteisia lehtotyyppejä siten, että kuivat lehtotyyppit ovat harvinaisimpia ja tuoreet keskiravinteiset lehtoalat yleisimpiä. Kosteita lehtotyyppejä esiintyy etenkin pohjavesivaikutteisilla paikoilla. Suunnittelualueelta ei havaittu yhtään luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista pohjavedestä riippuvaista elinympäristöä.

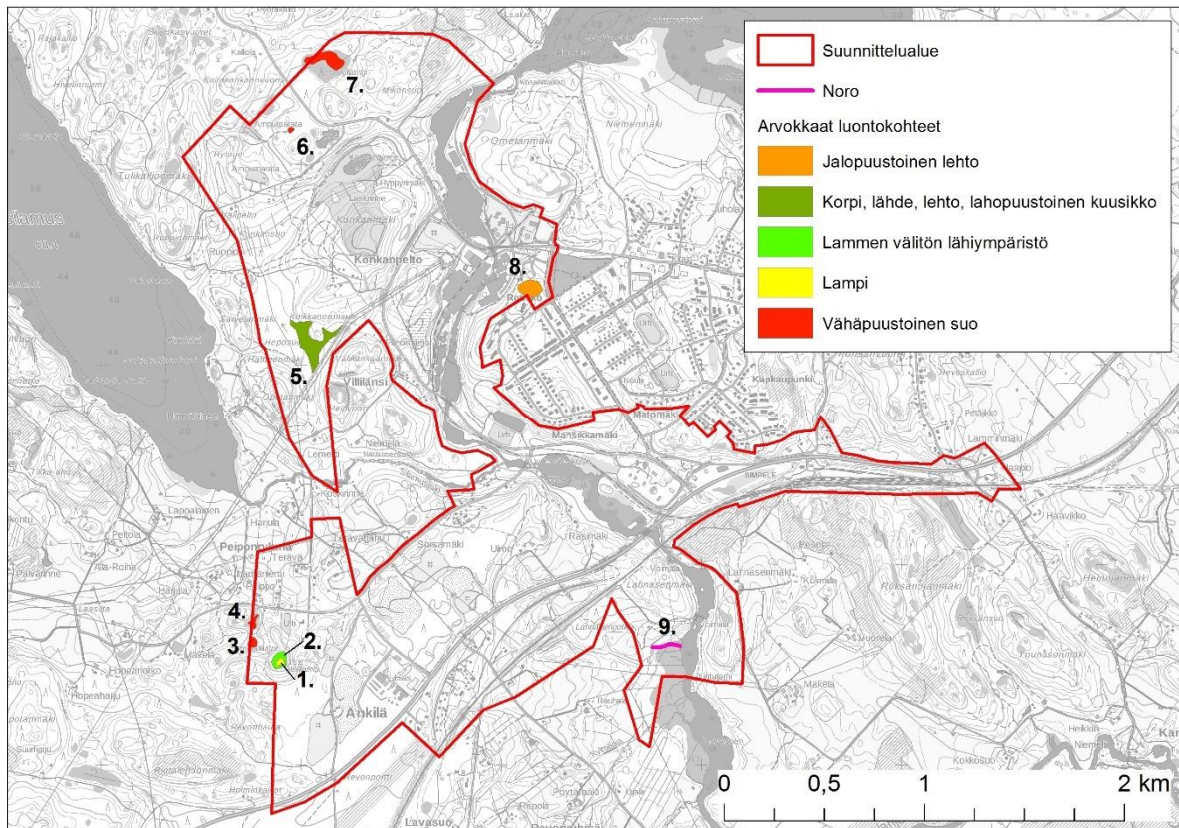
Kuva 2-17 Näkymä Roukko rinteestä kohti Änkilää.

2.2.7.2 Arvokkaat luontokohteet

Suunnittelualueelta havaittiin yhteensä yhdeksän luontoarvoiltaan huomionarvoista kohdetta, joista viisi täyttää kriteerit metsälain 10 §:n mukaisista erityisen arvokkaista elinympäristöistä, kaksi vesilain 2. luvun 11 §:n mukaisesta kohteesta. Loput kaksi kohdetta ovat metsäluonnolle paikallista arvoa lisääviä kohteita, mutta ne eivät täytä metsälain kriteerejä erityisen arvokkaista elinympäristöistä.

Vesilain mukaisten kohteiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty (VesiL 11 §). Paikallisesti arvokkaat kohteet eivät ole lain suojaamia, mutta metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta kohteet on suositeltavaa säilyttää vähintään siinä tilassa kuin ne nyt ovat. Kohteiden luonnontilan edistämiseksi kohteilla voi tehdä luonnonhoitotoimina lahoppuun lisäystä ja lehdoissa kuusen postamista. Metsälain kriteerit täyttävistä kohteista osa on merkitty metsälain 10 § mukaisiksi kohteiksi (kohteet 2 – 4) ja loput ovat kriteerit täyttäviä, mutta niitä ei ole merkitty Metsäkeskuksen tietokantaan metsälakikohteiksi.

Metsälain mukaiset kohteet edustavat luonnontilaisten pienten lampien välittömiä lähiympäristöjä ja vähäpuustoisia soita. Vesilain mukaisista kohteista toinen on luonnontilainen pieni lampi ja toinen noro. Paikallisesti arvokkaat kohteet ovat lehdon, korven, tuulenkaatometsikön ja lähdeympäristön kokonaisuus sekä jalopuustoinen lehtoala. Kohteet on esitetty kartalla kuvassa 2-16 ja kohteiden tarkempi kuvaus alla.

Kuva 2-18 Suunnittelualueelta havaitut arvokkaat luontokohteet.

Vesilakikohde; pieni lampi (kohde 1). Pienen lammen ala on 0,12 hehtaaria. Se on pinnastaan alkaen umpeen kasvava suppalampi (Kuva 2-19). Lampi on luonnontilainen, sillä siihen ei johda eikä siitä lähde kaivettuja oja.

Kuva 2-19 Vesilain mukainen lampi (Rekilampi) ja metsälain kriteerit täyttävä lammen välitön lähiympäristö.

Vesilakikohde; lähteinen noro (kohde 9). Lähteinen noro mutkittelee ojitetulla alalla luonnontilaisesti ja laskee Kokkolanjokeen. Uoma on uurtunut noin puolen metrin syvyyteen saakka (Kuva 2-20). Uoman pohja on hiekkaa ja soraa sekä uomassa virtaava vesi kirkasta ja kylmää. Uoman välitön lähiympäristö edustaa rehevää lehtoturvekankaan lajistoa, johon lukeutuvat mm. mesiangervo, nokkonen, rönsyleinikki, kullero, metsäkorte, käenkaali, hiirenporras, rentukka ja ojakelukka.

Paikallisesti arvokas kohde; lähde/tihkupinta, lehto, varttunutta lahoavaa tuulenkaatokuusikkoa ja korpi (kohde 5). Kohde 5 on yhdistelmä useita luontoarvoja käsittäviä kohteita. Kohteella kasvaa eri-ikäisrakenteista puustoa sekä paikoin melko runsaastikin lehti- ja havulahoppuustoa. Kuviolle sijoittuu lehtolaikku, jossa esiintyy lehtilahoppuustoa (Kuva 2-20). Lehdon pääpuulaji on pihlaja, lisäksi kasvaa harmaaleppää, haapaa ja koivua. Kuusta kasvaa alikasvoksena. Lehto edustaa pääosin tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT), paikoin kosteammilla paikoilla voi esiintyä pienialaisesti myös kosteaa keskiravinteista lehtoa (AthOT). Rinteessä lehto vaihtuu lehtomaisen kankaan

(OMT) kautta tuoreeksi kankaaksi (MT), mutta paikoin esiintyy tuoreen lehdon aloja. Kuvion itäisimmässä päässä esiintyy pieni suoala, jossa esiintyy sekä mustikkakorpea (MK) että metsäkortekorpea (MkK). Puusto on kuusivaltaista, sekapuuna kasvaa hieskoivua ja hieman mäntyä (Kuva 2-21).

Lisäksi kohteella 5 sijaitsee pienialainen tihkupinta/lähde (Kuva 2-21). Pääallas on pieni, noin puolen neliömetrin laajuinen ja matala. Vettä virtaa hiljalleen alempana olevaan altaaseen, josta se virtaa pientä laskunoroa myöten kaivettuun ojaan. Alueen vanhan, vuodelta 1976, olevan peruskartan tarkastelu osoittaa, että kohteen länsipuolella välittömässä läheisyydessä on ollut peltoala, joka on sittemmin metsitetty kuuselle. Lisäksi lähteen paikalla on merkitty pienialainen suoala. Suoalaa ei ole merkitty nykyisiin karttoihin, mutta alueella on edelleen kosteita painanteita. Vanha pellonreuna-osa näyttää kuivattaneen lähde/tihkupintaa eikä se siten enää täytä vesilain 2. luvun 11 §:n mukaisia kriteerejä arvokkaasta pienvedestä. Lähde/tihkupinta on kuitenkin suunnittelualueen ainoa havaittu ja vielä tunnistettavissa oleva pohjavesivaikutteinen elinympäristö, joka ei ole täysin tuhoutunut ja siksi kohde muiden kuviolta havaittujen luontoarvojen kanssa voidaan luokitella luontoarvoiltaan paikallisesti arvokkaaksi kokonaisuudeksi.

Kuva 2-20 Vasemmalla noro (kohde 9) ja oikealla kohteen 5 lehtoalaa.

Kuva 2-21 Kohteen 5 lähteen ympäristö ja korpialaa.

Paikallisesti arvokas kohde; jalopuustoinen lehto (kohde 8). Rautjärven keskustan ja teollisuusalueen välittömässä läheisyydessä Roukkon mäellä esiintyy vaahteraa ja lehmusta kasvava lehtoala (Kuva 2-22). Lisäksi puusto käsittää eri-ikäistä kuusta, mäntyä, koivua, haapaa, pihlajaa ja muutaman vuorijalavan. Nuorempaa puustoa on enemmän kuin varttunutta. Lahopuustoa on hyvin vähän. Kasvilajistossa vallitsevat mm. hiirenporras, metsäimarre, kielo, metsäkastikka ja vuohenputki. Lisäksi kasvaa mm. koiranputkea, tesmaa, oravanmarjaa, metsätähteä, käenkaalia, kotkansiipeä, puistolemmikkiä, aitovirnaa, metsäkurjenpolvea, nokkosta, sinivuokkoa ja maitohorsmaa. Pensaskerros koostuu puiden taimista, pajuista, vadelmasta ja herukasta. Kohteella on nähtävissä

vanha tiepohjaa sekä rakennusten kivijalkaa/perustuksia. Kohteen puuston ei siten arvioida syntyneen luontaisesti eikä se siten ole luonnonsuojelulain 29 §:n tarkoittama suojeltu luontotyyppi. Lisäksi lahoppuun määrä on hyvin vähäinen ja alueella on nähtävissä metsänkäsittelytoimien jälkiä. Jalopuustoiset lehdot on Suomessa luokiteltu erittäin uhanalaisiksi (EN) ja, koska kohteella on jalopuumetsikön erityispiirteitä, arvioidaan kohde paikallisesti arvokkaaksi. Kohteen luontoarvojen lisäämiseksi, kohdetta suositellaan hoidettavan siten, että jalopuustoa suositaan, lahoppuustoa lisätään ja kuusta poistetaan.

Vuorijalava on Suomessa luokiteltu valtakunnallisesti vaarantuneeksi (VU) lajiksi. Kohteella 8 havaittiin ainakin kaksi vuorijalavaa, mutta kulttuurivaikutteisen kohteen ollessa kyseessä, on todennäköisempää, että jalavat olisi istutettu.

Kuva 2-22 Kohteen 8 jalopuustoista lehtoa.

Metsälain kriteerit täyttävä kohde; pienen lammen välitön lähiympäristö (kohde 2). Lammen lähiympäristö käsittää lähinnä vähäpuustoisen nebareunuksen sekä siihen liittyvän kapea-alaisen ja paikoin myös katkonaisenkin luhtaisen korven, jossa pääpuulajin muodostaa hieskoivu (Kuva 2-19). Neva edustaa suursaranevaa. Lammen lähiympäristön lajistossa kasvaa mm. kastikoita, suursaroja, raatetta ja tupasvillaa.

Metsälain kriteerit täyttävä kohde; vähäpuustoiset suot (kohteet 3 - 4 ja 6 - 7). Suunnittelualueen vähäpuustoiset suot ovat karuja soita edustaen lähinnä tupasvillärämeitä ja oligotrofisia sara-nevoja. Kohteet 3 ja 4 ovat selvästi umpeenkasvaneita pieniä lampia. Kohteella 7 on havaittavissa vanha ojitus, joka on kuitenkin kasvanut umpeen ja sen vaikutus suon vesitalouteen arvioidaan olevan korkeintaan vähäinen (Kuva 2-23). Ojan kuivattava vaikutus on ulottunut ainoastaan ojan penkoille, jossa kasvaa hieman kituliasta mäntyä. Ojasta huolimatta suoala on säilynyt varsin luonnontilaisen kaltaisena. Suoalalle sijoittuu myös pieni lampi, mutta lampeen kaivetut kaksi ojaa, ovat heikentäneet sen luonnontilaa eikä se siten ole vesilain 2. luvun 11 §:n mukainen kohde.

Kuva 2-23 Vasemmalla kohteen 3 ja oikealla kohteen 7 vähäpuustoista suoalaa.

2.2.7.3 Liito-oravaselvitys

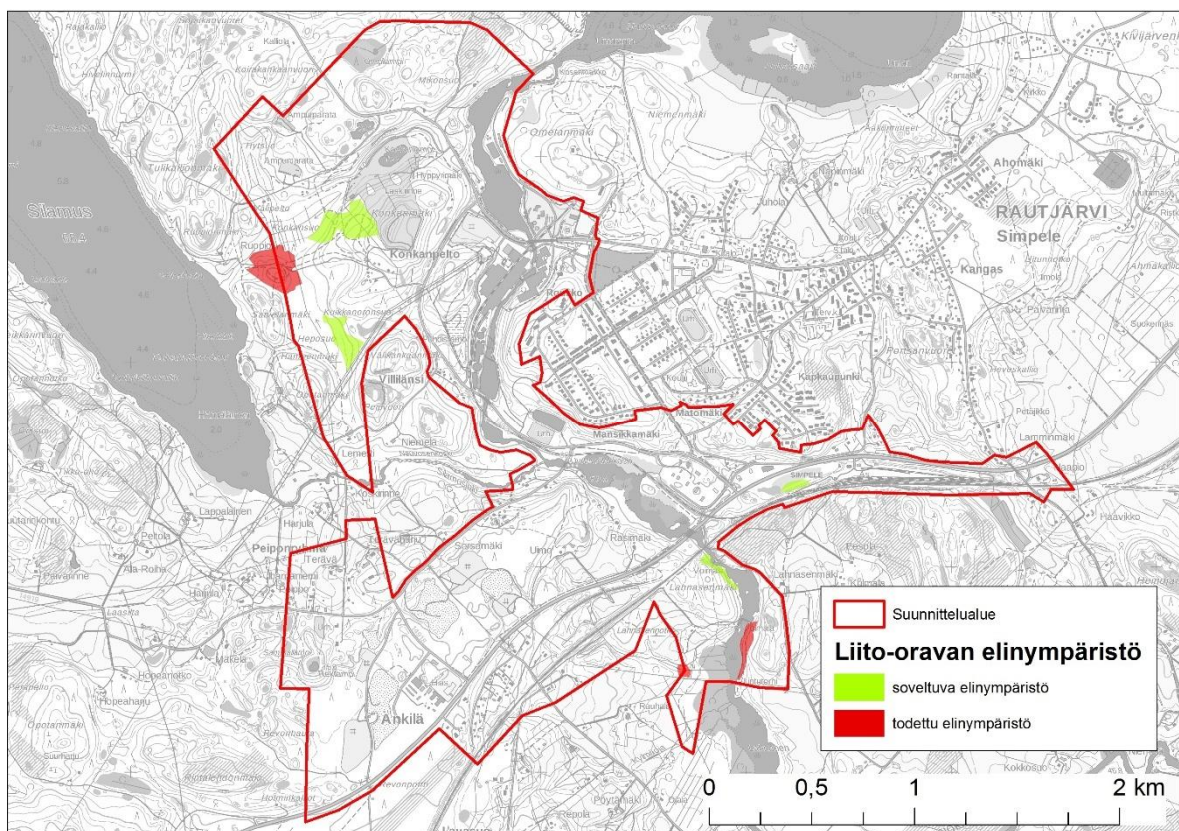
Menetelmät

Suunnittelualueella liito-oravan kannalta soveltuvat elinympäristöt käytiin läpi tarkastamalla suurrehkojen lehtipuiden ja kuusien tyvet liito-oravien papanoiden varalta. Havainnot liito-oravan pesistä ja papanapuista kirjattiin muistivihkoon ja GPS-paikantimeen. Tässä selvityksessä liito-oravan pesäpuuksi on tulkittu puu, jonka tyvellä on havaintohetkellä ollut liito-oravan papanoita ja, jossa on kolo, risupesä tai pönttö pesäpaikaksi. Papanapuu on puu, jonka tyvellä on havaintohetkellä ollut liito-oravan papanoita.

Suunnittelualueelta ja sen läheisyydestä on aikaisemmin tehty havaintoja liito-oravan esiintymisestä. Suunnittelualueella tehdyt vanhat havainnot sijoittuvat Konkaneltoon lähelle teollisuusaluetta, Rasinmäelle ja Lahnasenmäelle lähelle Kokkolanjokea ja ne on tehty pääasiassa vuosina 2014 - 2015. Rautjärven Hiitolanjoen Lahnasen liito-oravakartoituksessa (2018) Lahnasen alueen on todettu olevan osa liito-oravan elinpiiriä, mutta välttämättä lajin elinpiirin ydinaluetta. Suunnittelualueen läheisyydessä tehdyt liito-oravahavainnot on tehty Rautjärven taajaman pohjoispuolella Ometanmäellä sekä Silamusjoen varrella. Havainnot on tehty vuonna 2014.

Tulokset

Suunnittelualueelta tehtiin havaintoja liito-oravan esiintymisestä alueella. Suunnittelualueelta tehtiin havaintoja liito-oravasta yhteensä kolmelta erilliseltä alueelta. Kahdelta alueelta tehtiin havaintoja ainoastaan papanapuista ja nämä alueet sijoittuvat Kokkolanjoen läheisyyteen ja ranta-alueelle. Yhdeltä alueelta havaittiin papanapuiden lisäksi liito-oravan pesäpuita. Alue sijoittuu Konkannmäen länsipuolelle. Näiden lisäksi tehtiin havaintoja neljästä potentiaalisesti liito-oravan elinympäristöksi soveltuvasta alueesta. Näiltä ei kuitenkaan tämän selvityksen yhteydessä tehty havaintoja liito-oravista. Liito-oravahavainnot sekä potentiaaliset elinympäristöt on esitetty kartalla kuvissa 2-22, 2-24 ja 2-26.

Kuva 2-24 Suunnittelualueen liito-oravan todetut ja soveltuvat elinympäristöt.

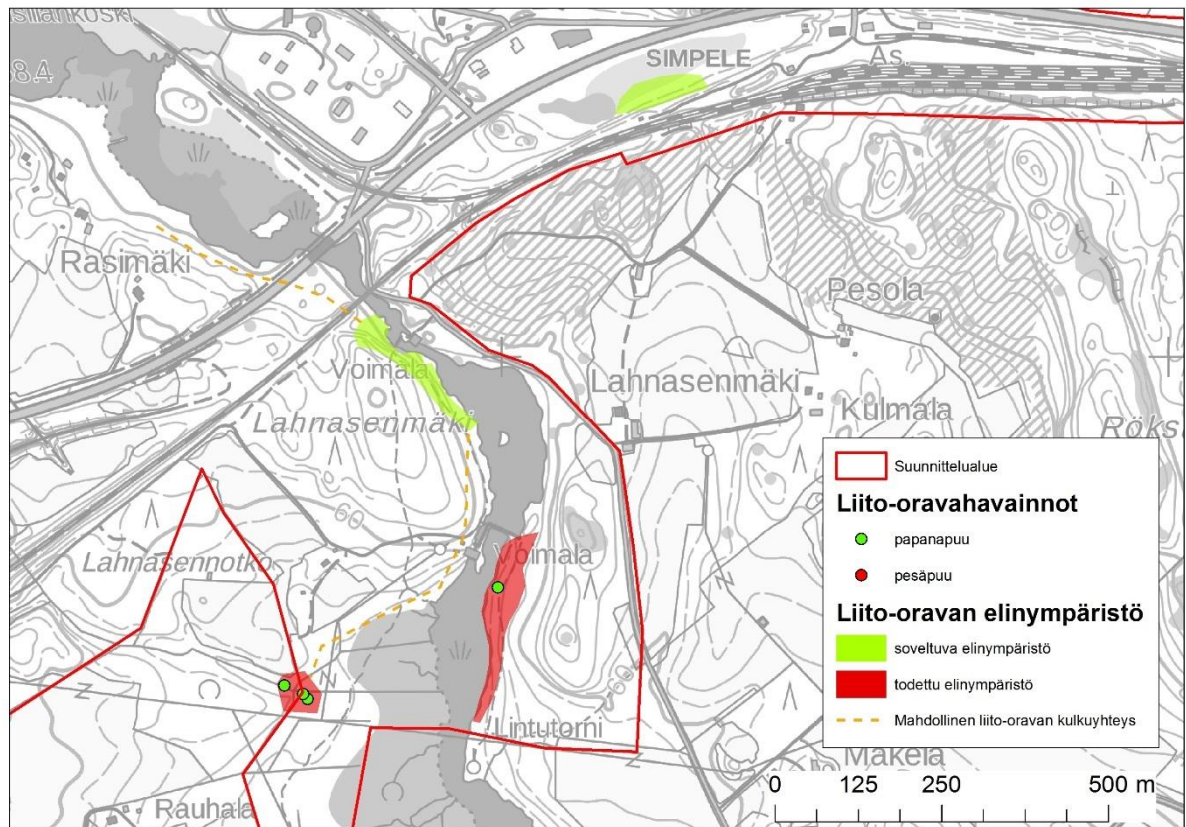
Kokkolanjoen rannassa tehty liito-oravan papanahavainto on tehty samalla alueella, josta vuonna 2014 on tehty havaintoja liito-oravasta. Havaintopaikalla ja sen ympäristössä joen rannassa kasvaa

kapealti liito-oravalle soveltuvaa kuusivaltaista metsikköä. Yhden papanapuun lisäksi alueelta ei tehty muita havaintoja (Kuva 2-25).

Kokkolanjoen läheisyydestä joen länsipuolen vanhalta metsittyneeltä peltoalalta tehtiin havainto kolmesta papanapuusta. Liito-oravalle soveltuva ala on varsin pieni ja ala onkin mahdollisesti osa liito-oravan siirtymäreittiä (Kuva 2-25).

Kuva 2-25 Vasemmalla Kokkolanjoen varren liito-oravan elinympäristöä. Oikealla Lahnasenmäen rinteeseen liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. Tältä alueelta on tehty aikaisempia havaintoja liito-oravasta.

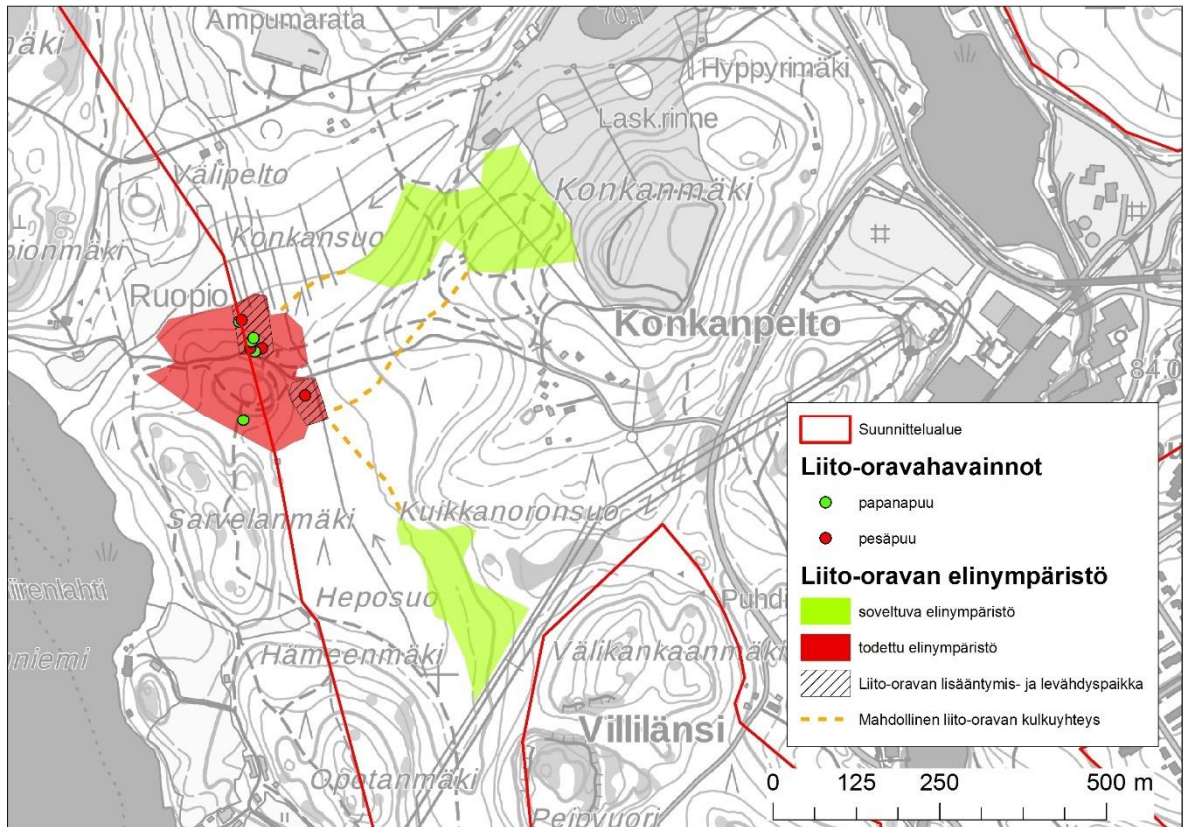

Kuva 2-26 Tässä selvityksessä tehdyt liito-oravahavainnot suunnittelualueen eteläosassa.

Konkanmäen länsipuolen elinympäristöstä havaittiin kuusi papanapuuta ja neljä pesäpuuksi tulkittavaa puuta. Elinympäristö on rajattu liito-oravalle soveltuvan metsikön mukaan. Lisäksi elinympäristöstä on rajattu liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat luontodirektiivin määritelmän mukaisesti (Kuva 2-27).

Kuva 2-27 Liito-oravan elinympäristöä suunnittelualueen pohjoisosassa.

Kuva 2-28 Tässä selvityksessä tehtyt liito-oravahavainnot suunnittelualueen pohjoisosassa.

2.2.7.4 Erityisesti suojeltavan lajin elinympäristökartoitus

Menetelmät

Erityisesti suojeltavan lajin elinympäristöjä kartoitettiin pääasiassa lajille soveltuvan puuston sekä lajin jättämien ruokailujälkien perusteella. Lajia havainnoitiin myös kiikaroiden ja kutsu- ja varoitussääniä kuunnellen, mutta myöhäisen selvitysajankohdan vuoksi havaintojen tekeminen on vaikeaa pesimäaikana lajin piilottelevan elintavan vuoksi.

Koska tämän selvityksen selvitysajankohta oli erityisesti suojeltavan lajin normaaliin selvitysajan kohtaan nähden myöhäinen, on lajin pesinnän todentaminen toukokuun loppupuolella vaikeaa tai poikasten lähdettyä pesästä mahdotonta. Selvityksessä huomiota kiinnitettiin tuoreisiin, kuluvaan vuonna tehtyihin ja erityisesti suojeltavalle lajille tyypillisiin pesiin ja mikäli selvityksessä olisi havaittu ko. lajin pesiä, ne olisi merkitty GPS-paikantimeen.

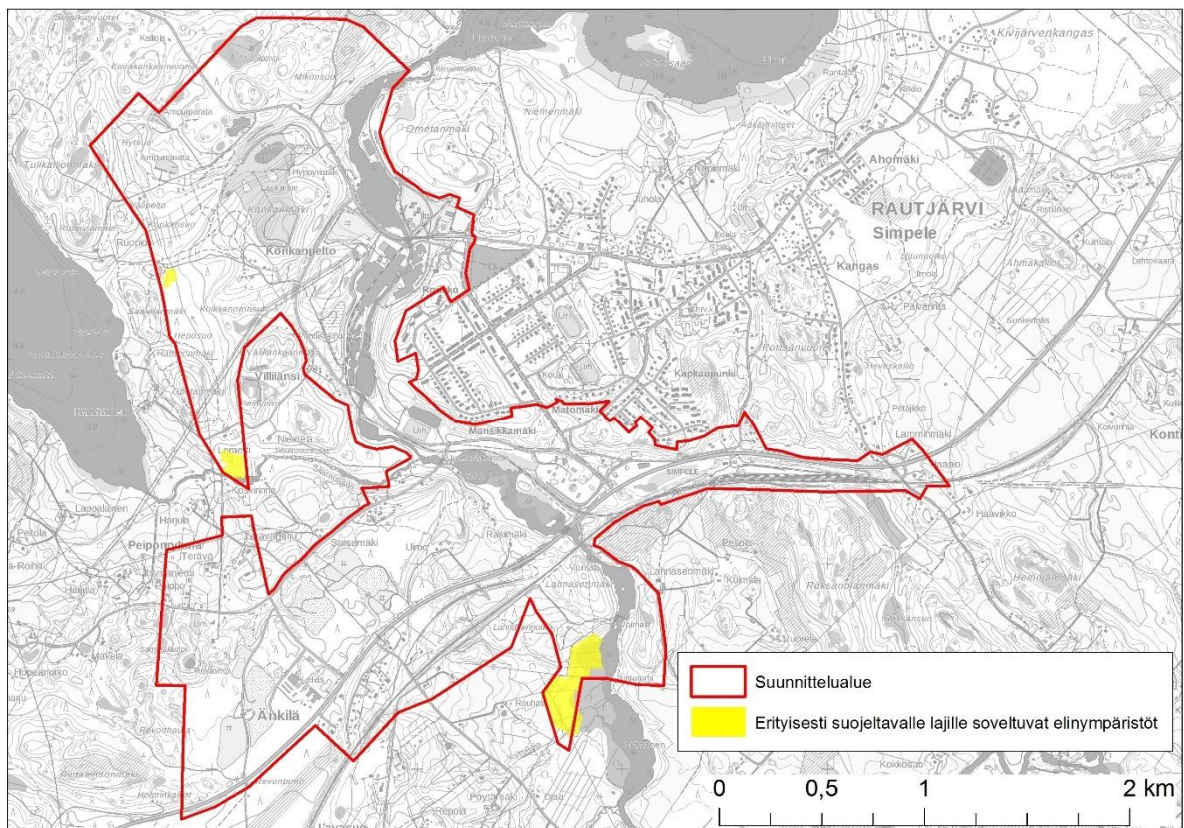
Tulokset

Suunnittelualueella tehtiin havaintoja erityisesti suojeltavalle lajille soveltuvista elinympäristöistä (Kuva 2-30). Lajin pesintää tai pesintään viittaavaa ei kuitenkaan havaittu miltään alueelta, mutta lajin reviirien havainnoimiseen ajankohta oli myöhäinen.

Suunnittelualueelta havaittiin yhteensä kolme erityisesti suojeltavalle lajille soveltuvaa elinympäristöä. Pohjoisin soveltuva ala on pieni, mutta varsin edustava järeääkin lehtipuustoa kasvavaa lehtoala, jonka puusto käsittää haapaa, koivua, harmaaleppää ja tuomea. Alueelta havaittiin lähinnä yksittäisiä ruokailujälkiä. Toinen, Silamusjokivarteen sijoittuva ala on vanhaa pellonreunusmetsikköä, jonka puusto ei ole erityisen järeää koostuen koivusta, harmaalepystä ja tuomesta. Myös tältä alueelta tehtiin yksittäisiä ruokailujälkihavaintoja. Kolmas alue sijoittuu Kokkolanjoen varteen vanhalle peltoalalle ja ojitetulle luhtaiselle alueelle (Kuva 2-29). Alue on laajahko käsittäen pensaikkoa, pystyyn kuollutta lahoavaa lehtipuustoa ja koivulle metsitettyjä vanhoja peltoaloja. Alueen laajuuteen nähden havaintoja erityisesti suojeltavan lajin esiintymisestä alueella tehtiin kuitenkin vähän. Havainnot käsittivät ainoastaan ruokailujälkiä.

Kuva 2-29 Erityisesti suojeltavalle lajille soveltuvaa elinympäristöä suunnittelualueen eteläosassa Kokkolanjoen varrella.

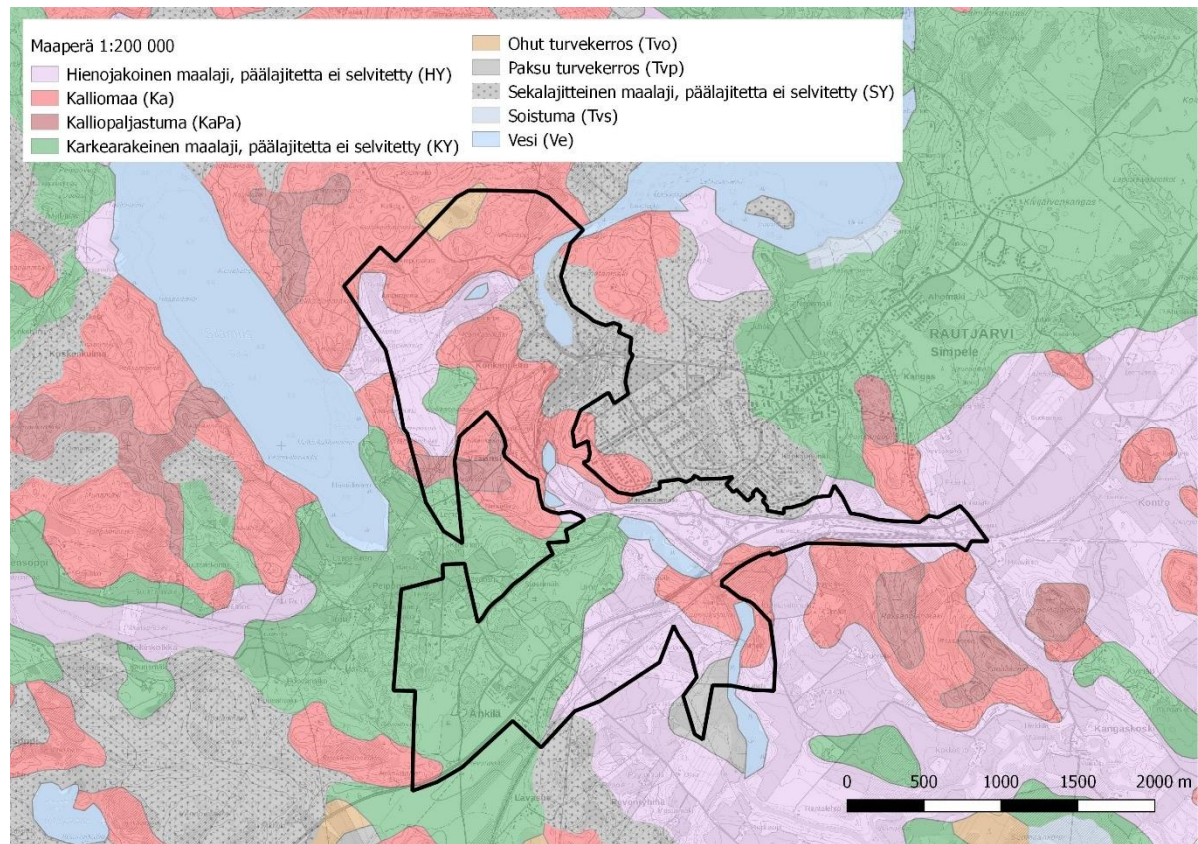

Kuva 2-30 Erityisesti suojeltavalle lajille soveltuvat elinympäristöt suunnittelualueella.

2.2.7.8 Maa- ja kallioperä

Suunnittelualueen kallioperä on pääosin kiillegneissia. Keskustaajaman alue on graniittia.

Maaperältään suunnittelualue on vaihtelevaa. Änkilän kyläalue ja keskustaajaman itäosa ovat karkearakeista maalajia. Keskustaajaman alue on sekalajitteista maalajia. Alueen itäosassa Hiitolanjoen ympäristössä sekä Konkanmäen ympäristössä on hienojakoista maalajia.

Kuva 2-33. Alueen maaperä 1:20 000. (Lähde: GTK)

2.2.7.9 Vesistöt ja vesitalous

Suunnittelualue sijaitsee Hiitolanjoen (03) päävesistöalueella. Kaava-alueen pohjoisosa on Simpelejärven alaosan lähialuetta (03.012), itäosa Kokkolanjoen aluetta (03.011) ja länsiosa Silamusjoen aluetta (03.012).

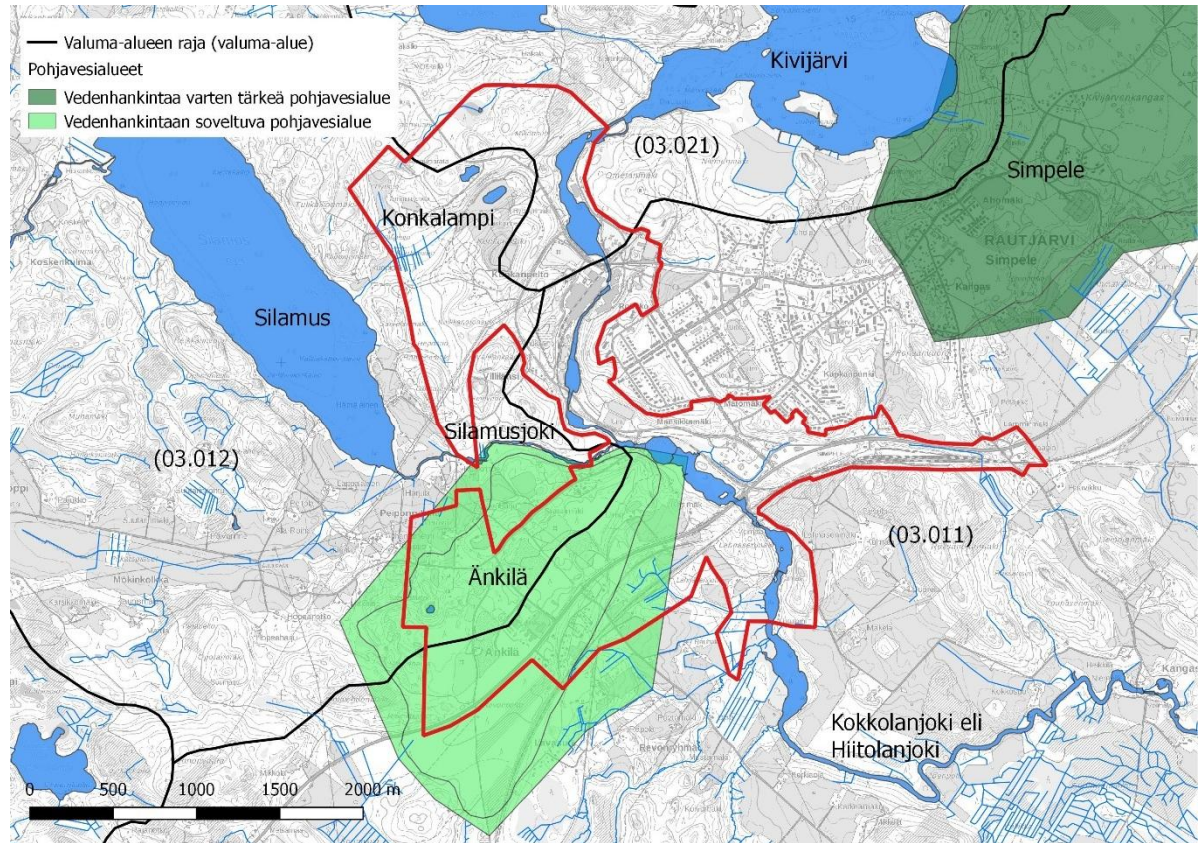
Suunnittelualueen halki kulkee Kokkolanjoki eli Hiitolanjoki. Hiitolanjoki on 53 kilometriä pitkä ja siitä Suomen puolella virtaa 8 kilometriä. Joki saa vetensä Simpelejärvestä ja Silamusjärven yläpuolisista järvistä ja laskee Laatokkaan. Joessa on kaksitoista koskea. Metsä Board:n omistamalla Juvankosken vesivoimalalla säännöstellään Hiitolanjoen virtaamaa ja Simpelejärven veden korkeutta. Kaava-alueen pohjoispuolella oleva Simpelejärvi on vesistöalueen merkittävin järvi.

Kaava-alueen eteläosa sijoittuu Änkilän (0568903) vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle (II-luokka). Kaava-alueen itäpuolelle sijoittuu Simpeleen vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (I-luokka).

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on laatimassa pohjavesialueisiin uusia luokituksia ja päivityksiä rajauksiin. Lisäksi kesällä 2018 on selvitetty E-luokiteltuja pohjavesialueita (suoraan pohjavedenkorkeudesta riippuvaiset ekosysteemit 1E, 2E, E).

Hiitolanjoen vesistöalueen tulvariskiä on arvioitu vuonna 2011 ELY-keskuksen toimesta (Raportti tulvariskien alustavasta arvioinnista). Hiitolanjoen vesistöalueelle ei ole voitu määritellä tulva-alueita vedenkorkeus- ja virtaamahavaintoihin ja -laskelmiin perustuen eikä alueelta ole laadittu varsinaista tulvakarttaa eikä myöskään tehty erityistä paikkatietoanalyysia. Tulvatarkastelualue on määritelty karkeasti korkeuskäyrien mukaan. Tehdyn tulvatarkastelualueen (A) perusteella väes-

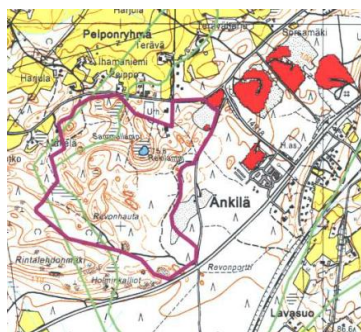
töä tulisi mahdollisesti jäämään tulvan vaikutusalueelle Rautjärvellä 255 henkilöä 116:ssä vakinaisessa asuinrakennuksessa. Tarkennetulla tulvatarkastelualueella (B) asuin yhteensä Rautjärvellä 78 henkilöä 37:ssä asuinrakennuksessa. Taloudellisen toiminnan kohteista tulvatarkastelualueille jäisi Metsä Boardin tehdas sekä valtakunnallisesti merkittävistä kulttuuriympäristöistä Hiitolanjoen voimalat. Johtopäätöksenä Hiitolanjoen vesistöalueelta ei esitetä nimettäväksi kohteita merkittäväksi tulvariskialueiksi. Hiitolanjoella ei ole olemassa olevan tiedon perusteella ole tällä hetkellä merkittäviä tarpeita tulvasuojelun edistämiseksi.

Kuva 2-34. Valuma-alueet, pohjavesialueet ja vesistöt. (Oiva-paikkatietopalvelu)

2.2.7.10 Geologisesti arvokkaat kohteet

Kulttuurimaisemaan ja osaksi liikenneväyliin rajoittuva Revonhauta on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä, biologisesti jokseenkin merkittävä ja monikäytön kannalta merkittävä harjualue. Ensimmäisen Salpausselän Järvi-Suomen kaaren kaakkoisessa osassa sijaitseva alue käsittää suurehkon reunadeltan proksimaaliosaa, jäätikköjoen uomaan liittyvän suurehkon harjuhautajakson soineen ja lampineen, reunakumpuja ja -harjanteita sekä osan sandurdeltan tasanteesta sulamisvesiuomineen. Tasanne on 102 - 103 m mpy ja korkeuserot proksimaalimaastossa 20 - 30 m. Kasvillisuus on puolukka- ja kanervatyypin kangasmetsää, alarinteillä on paikoin mustikkatyyppiä. Alue edustaa kaunista maisemakuvaa ja luonnon merkittäviä kauneusarvoja ja sillä on erityisiä luonnonesiintymiä. (Luonnon- ja maisemasuojelun kannalta arvokkaat harjualueet Etelä-Karjalan maakunnassa)

Kuva 2-35. kaava-alueen arvokkaat luontokohteet.

2.2.8 Maisema ja kulttuuriympäristö

2.2.8.1 Maisemarakenne ja maisemakuva

Maisemamaakuntajaossa suunnittelualue kuuluu Itäiseen järvi-Suomeen (4) ja tarkemmin Laatokan-Karjalan seutuun (4.7). Alue on korkeussuhteiltaan ja maaperältään vaihtelevaa. Avokallioita ei maaston korkeuseroista huolimatta ole runsaasti, vaan kallioperää peittää vaihtelevat harjujakso, kumpu- ja pohjamoreenit ja alavilla alueilla myös hienosedimentit. Seudulle ominaisten lehtomaisten rinne- ja rantavyöhykkeiden runsaus juontuu juuri hedelmällisestä maaperästä ja suotuisasta ilmastosta. Seudulla Salpausselkien välissä on yhtenäinen tasankolaakso, johon sijoittuvat Simpelejärvi ja siihen rajoittuvat alavat viljelyalueet, usein järvenlaskun tuloksena syntyneet. Alue poikkeaa luonnonolosuhteiltaan monessa suhteessa muusta maakunnasta; Laatokan Karjalan lehtomaisten rehevyyden näkyä täällä lähes kaikkialla.

Seudulle luonteenomainen viljelymaisematyyppi on korkean moreenimuodostuman lakialueella mäkiasutuksen myötä syntynyt avoin yksittäisasumusmaisema. Talosta taloon on näköyhteys, mutta tilakeskukset ovat erillään toisistaan muodostaen väljän seutukylän. Toinen luonteenomainen seudun viljelymaisematyyppiä on järvien laskujen synnyttämät alavat rantapeltomaisemat. Viljelymaan valtaaminen järviä laskemalla alkoi Etelä-Karjalassa 1700-luvulla. Lähes kaikkia suurimpia järviä on laskettu. Simpeleenjärveä laskettiin useassa vaiheessa arviolta 3 metriä. Pienialaisten mäkipeltojen lisäksi rantapelloilla on ollut seudulle suuri taloudellinen merkitys.

Alueen maiseman perusrungon muodostavat alueen halki kulkeva Hiitolanjoki, sen itäpuolelle rakentunut keskustaajama sekä alueen eteläosassa itä-länsi-suuntaisesti kulkeva valta- ja rautatie. Suunnittelualue on pääosin metsäaluetta ja alueen maisemakuva on pääosin sulkeutunut. Kaava-alueen eteläpuolella Änkilän kylässä on laajoja peltoalueita. Hiitolanjoen varrella sijaitsee massiiviset tuotantolaitokset, joiden tehtaanpiiput toimivat hyvänä maamerkinä Simpeleentieltä taajamasta katsottuna.

Kuva 2-36. Simpeleen keskustaajama 2010. Kuvassa oikealla näkyy Metsä Board:n tehdasalue. (Rautjärven kunta)

2.2.8.2 Arvokkaat maisema-alueet

Kivijärven maakunnallisesti arvokas maisema-alue sijoittuu suunnittelualueen pohjoispuolelle. Kivijärvi ja sen ranta-alueen viljelyaukeat muodostavat Simpeleen keskeisen maisematilan. Kivijärvellä avautuu näkymiä erityisesti sen pohjoispuolelta kulkevalta valtakunnallisesti merkittävästä Sarajärven maantieltä.

2.2.8.3 Rakennettu kulttuuriympäristö

Valtakunnallisesti arvokkaat kohteet (RKY)

Hiitolanjoen voimat liittyvät Saimaan vesistöalueen puunjalostusteollisuuden historiaan. Voimalaitosten merkitystä lisää niiden alkuperäinen laitteisto. Hiitolanjoen Suomen puolella olevat neljä koskea, Juvankoski, Ritakoski, Lahnasenkoski ja Kangaskoski, on valjastettu sähköntuotantoon. Näistä suunnittelualueelle sijoittuvat Juvankoski, Ritakoski ja Lahnasenkoski.

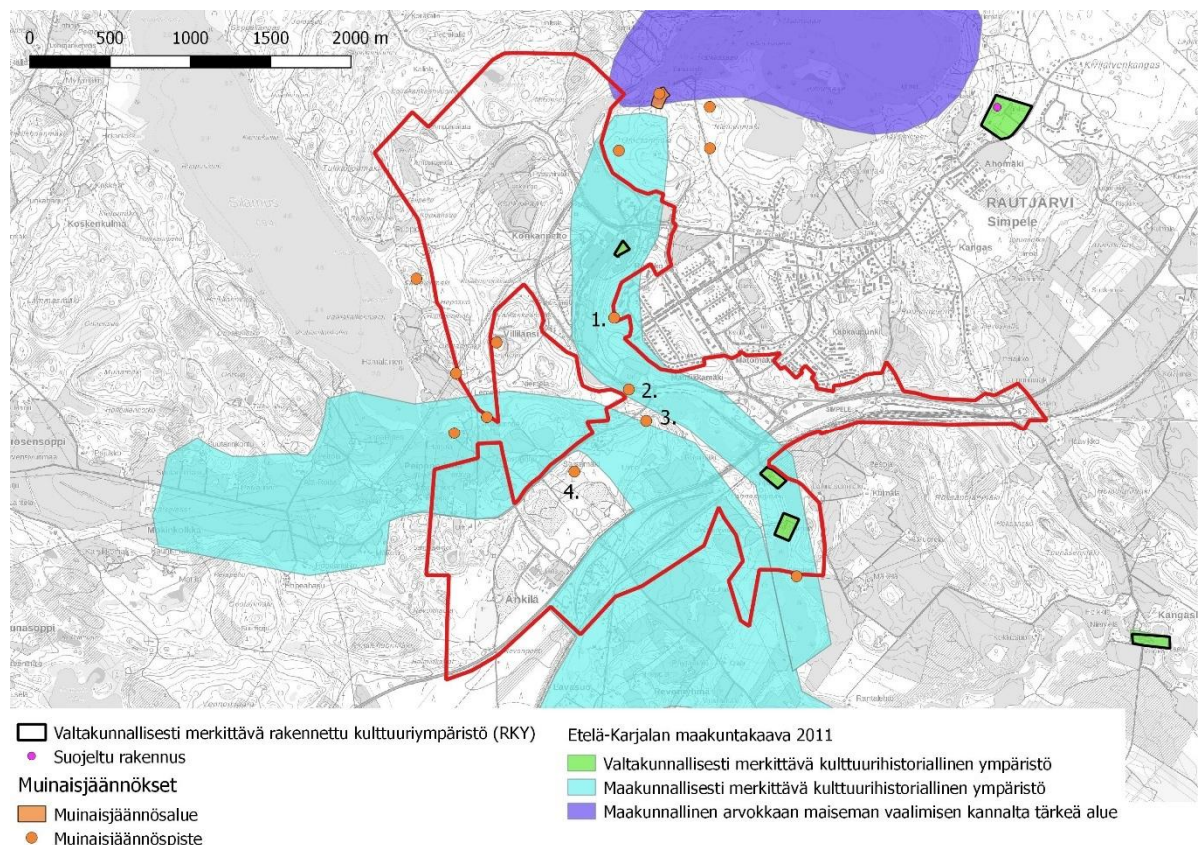
Simpeleen tehtaitten Hiitolanjoen yläjuoksulle sijoittuneen tuotantoalueen yhteydessä on edelleen toiminnassa Juvankosken voimalaitos (1948). Ritakosken vesivoimalaitos on Ylä-Ritakosken myllyn paikalle 1920 valmistunut selkeälinjainen, klassistisia piirteitä ilmentävä, tiilinen koneasemarakennus. Lahnasenkoski on Hiitolanjoen vesivoimaloista vanhin (1911). Siellä on myös yksi harvoista ja tiettävästi vanhin säilyneistä puurakenteisista konehuoneista Suomessa.

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuurihistoriallista ympäristöä; Änkilän kylän kulttuurimaisema sekä Simpeleen tehdasalueen vanhat osat.

Änkilän kylän kulttuurimaisema on muodostunut valtatie 6:n molemmille puolelle. Peltoalueet sijaitsevat pääasiassa kauaksi näkyvillä rinteillä ja talot harjuja pitkin kulkevien teiden varressa nauhamaisena muodostelmana. Kylä on vanhaa asuttua aluetta ja siellä sijaitsee kalmisto. Kulttuurimaisema on esimerkki Ensimmäisen Salpausselän äärelle syntyneestä tasapainoisesta harjualueen kylä- ja viljelymaisemasta.

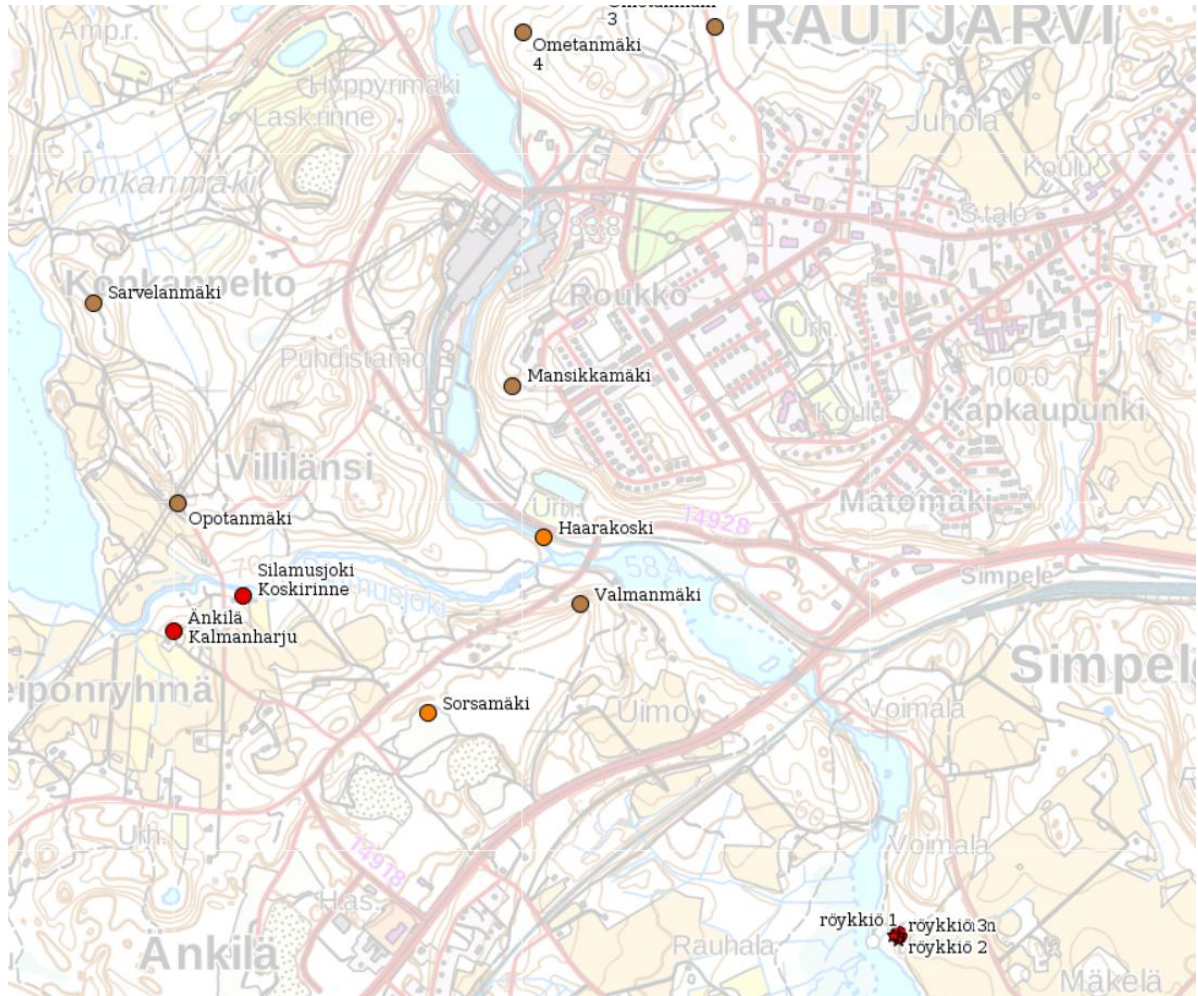
Simpeleen tehdasalueen vanhat osat käsittää Hiitolanjoen ympäristön alueita. Liikemies Matti Roiha aloitti Simpeleen paperitehtaan rakentamisen Juvankoskeen vuonna 1899, mutta tehdas käynnistyi lopullisesti vasta vuoden 1907 alussa. Tehtaan voimakas kehitys alkoi, kun perustettiin Yhdistyneet Paperitehtaat 1920, johon myös Simpeleen tehdas kuului. Tehdaskompleksin laajennustyöt alkoivat 1948, jolloin muodostui tehdaskompleksin keskeisten osien nykyinen suhteellisen punatiilinen ilme. Myöhempiä laajennuksia ovat kartonkitehdas (1970) joen länsirannalla ja turvevoimala (1976).

Kuva 2-37. Maiseman ja kulttuuriympäristön arvot. (Oiva-paikkatietopalvelu)

2.2.9 Muinaismuistot

Suunnittelualueella sijaitsee 1 kiinteämuinaisjäännös sekä joitakin muita muinaisjäännösrekisterin kohteita. muinaisjäännöstä. Kaava-alueen läheisyydessä Kivijärven eteläpuolella sekä Silamus-järven kaakkoispuolella on useita muinaisjäännöksiä.

Kuva 2-38. Kaava-alueen ja lähiympäristön muinaisjäännösrekisterin mukaiset kohteet. (muinaisjäännösrekisteri 25.9.2019)

Muinaisjäännösrekisterin mukaiset kohteet kaava-alueella on listattu alle.

Nro	Nimi	Tunnus	Ajoitus	Tyyppi
1	Mansikkamäki	1000022921	ajoittamaton	Työ- ja valmistuspaikat
2	Haarakoski	1000022918	Kivikautinen	Löytöpaikka
3	Valmanmäki	1000022911	Moderni	Puolustusvarustukset
4	Sorsamäki	1000030541	ajoittamaton	Löytöpaikat

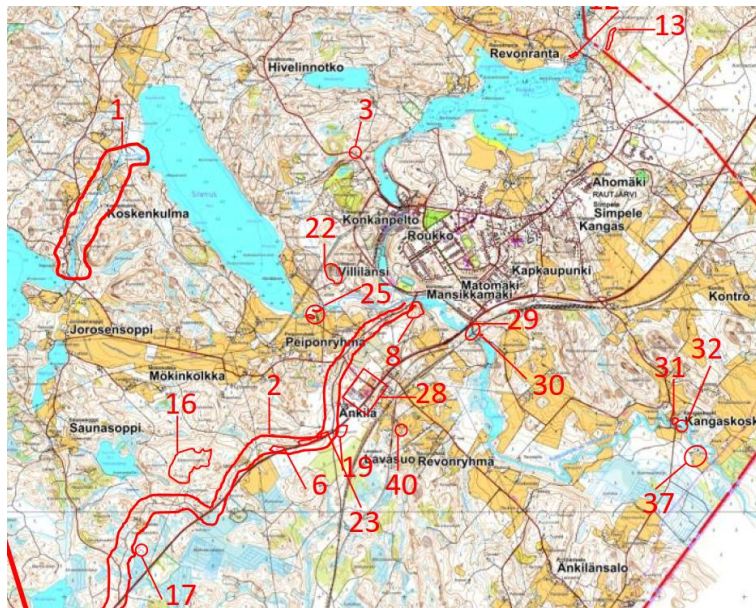
2.2.9.1 Sotahistoria

Rautjärven kunnan pohjoinen osa on historiallisesti omaleimainen alue. Jo Pähkinäsaaren rauhan (1323) rajanteossa se määriteltiin itään osaksi Novgorodin valtapiiriä. Sitten rajanteot ovat muokanneet aluetta ja sotavaiheet taas rajoja. Simpeleen seutu on kuulunut vanhaan Suur – Parikkalaan ja Simpeleen kuntakin (1923 – 1973) ehti toimia vielä puoli vuosisataa talvisodan päättäneen Moskovan rauhan (1940) ja jatkosodan aiheuttamien aluemenetysten jälkeen. Simpeleen, vähäisemmässä määrin myös Hiitolanjoen Kangaskosken teollisen yhdyskunnan erityisluonne maaseudun keskellä vaikutti alueen tapahtumiin vuosina 1917 – 1918. 1940-luvulla talvisota kosketti

aluetta mm. evakuoitien ja pommitusten kautta. Jatkosodan hyökkäysvaihe kesällä 1941 on Rautjärvellä 1900-luvun sotahistorian tärkein vaihe rintaman läheisyyden takia. (Rautjärven pohjoisosan sotahistoriallinen selvitys 2017)

Kaava-alueelle tai osittain sille sijoittuvat seuraavat sotahistorialliset kohteet:

2. Viipurintie (suomalainen demarkaatiolinja kesä 1941, summittainen paikannus)
3. Pääkkösenmäki (osumia tykistö- ja /tai kranaattitulessa kesällä 1941, summittainen paikannus)
8. Valmanmäki (2 kuoppaa, it- tms. asemia ja pommikuoppa, kaivantoa, summittainen paikannus)
22. Peipvuori (vainoajien pakopaikka)
23. Holminkalliot (epävarmoja "kivettyjä ampuma-asemia", summittainen paikannus)
28. Änkilän Teboilin alue (sotamateriaalin, mm. piikkilankojen keruualue, summittainen paikannus)
29. Ritakosken rautatiesilta (301. is-komppanian vartiopaikka, aseturma)

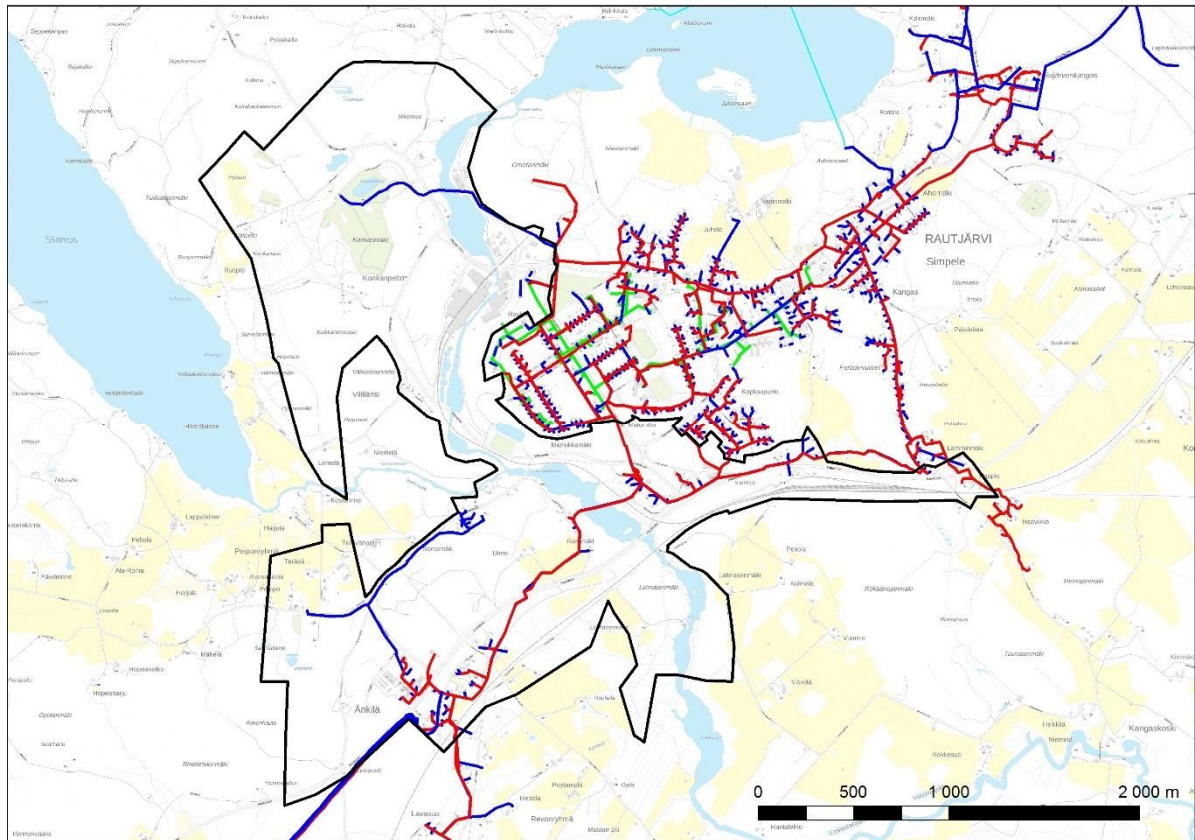

Kuva 2-39. Kaava-alueen lähiympäristöön sijoittuu useita sotahistoriallisia kohteita. (Rautjärven pohjoisosan sotahistoriallinen selvitys)

2.2.10 Tekninen huolto

Rautjärvellä vedenottamoita on kaksi; Simpeleellä Kivijärven Merosen rannassa ja Asemanseudulla Tulilammella. Molemmat ottamot sijaitsevat kaava-alueen ulkopuolella.

Jätevedenpuhdistamo on Simpeleellä Vihviläsuolla. Asemanseudun jätevedet johdetaan siirtoviemäriä myöten Ruokolahdelle ja sieltä edelleen Imatran jätevedenpuhdistamolle.

Kuva 2-40. Suunnittelualan kunnallistekniikka. Sinisellä vesijohdot, punaisella viemäri ja vihreällä kaukolämpö.

Metsä Boardin tehtailta Änkilään kulkee 110 kV voimajohtolinja.

2.2.11 Ympäristöhäiriöt

2.2.11.1 Maa-ainesten otto

Änkilässä on laajat soranottoalueet. Soranoton on tarkoitus loppua seuraavan 10 vuoden aikana.

2.2.11.2 Veden laatu

Kivijärvestä Hiitolanjokeen tulevan veden laatu on ollut luokassa erinomainen tai hyvä. Tehtaan toiminta on lisännyt joen ravinnepitoisuuksia ja orgaanisen aineen pitoisuutta. Vuonna 2008 veden laatu tehtaan alapuolella oli hyvä. Silamusjoen liittymän jälkeen humusaineet ovat lisänneet veden COD-pitoisuutta ja tummuutta. Rautjärven taajaman jätevedet näkyvät lähinnä typpipitoisuudessa ja hygieenisessä laadussa. (Ympäristölupa 29/2011/1)

2.2.11.3 Ilmanlaatu

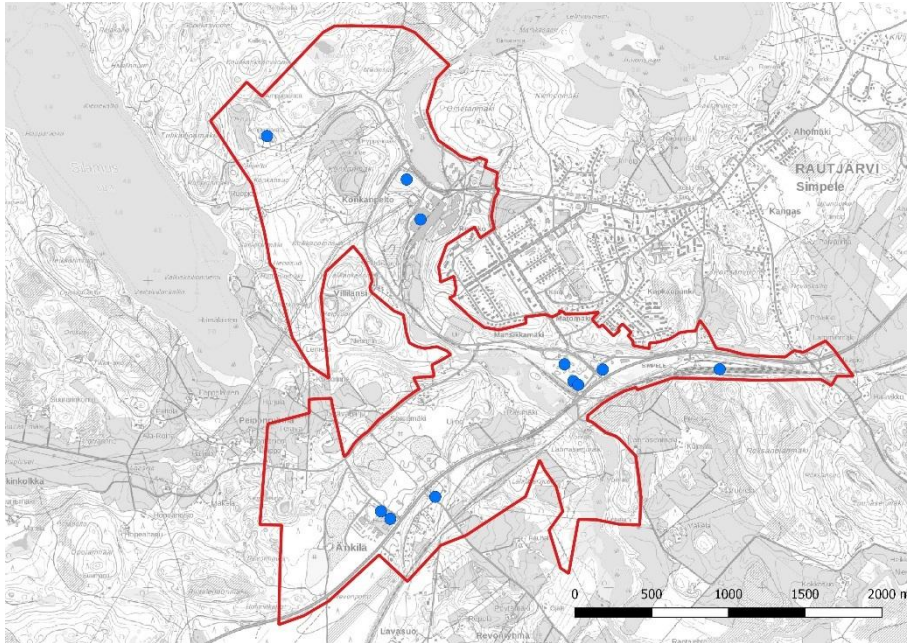
Rautjärven kunnan alueella ei ole jatkuvatoimista ilmanlaadun mittausta. Simpeleen tehtaan lähin ilmanlaadun mittauspiste on Imatralla ja valtakunnallinen vertailupiste Virolahdella. Pitoisuudet typpioksidien osalta ovat laskeneet viime vuosina lähimmillä mittauspisteillä ja täyttävät ilmanlaadulle asetetut tavoitteet. Vuonna 1999 tehdyssä tutkimuksessa raskasmetallien leviämisestä Simpeleen voimalan ympäristössä todettiin, ettei alueella ole päästölähdettä, joka aiheuttaisi merkittäviä metallipäästöjä ilmaan. (Ympäristölupa 29/2011/1)

2.2.11.4 Pilaantuneet maat

Hiitolanjoen sedimenttien elohopeapitoisuudet ovat koholla. Suuren osan elohopeasta on arvioitu olevan vanhan teollisen toiminnan peruja. Nykyisestä tuotantotoiminnasta ei aiheudu elohopeapäästöjä. (Ympäristölupa 29/2011/1)

Entiselle tuhkanlajitysalueelle Pääkkösenmäen päälle on vuosina 1980–1995 läjitetty voimalaitoksen lento- ja pohjatuhkaa. Tuhka käytettiin vuonna 2001 Konkamäen kaatopaikan pohjarakentamiseen. Entinen läjitysalue puhdistettiin ja siitä poistettiin raskasmetalleja sisältävä maa-aines. Alue maisemoitiin hiekkapohjaiseksi lammeksi, josta vesi suotautuu hiekkapenikkaan ja siitä edelleen noin 700 metrin päässä sijaitsevaan Konkalammenojaan. (Ympäristölupa 29/2011/1)

Suunnittelualueelle on merkitty Ympäristökeskuksen maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI) yhteensä 11 kohdetta. Kohteiden maa-alueilla nykyisin tai aikaisemmin harjoitetusta toiminnasta on saattanut päästä maaperään haitallisia aineita.

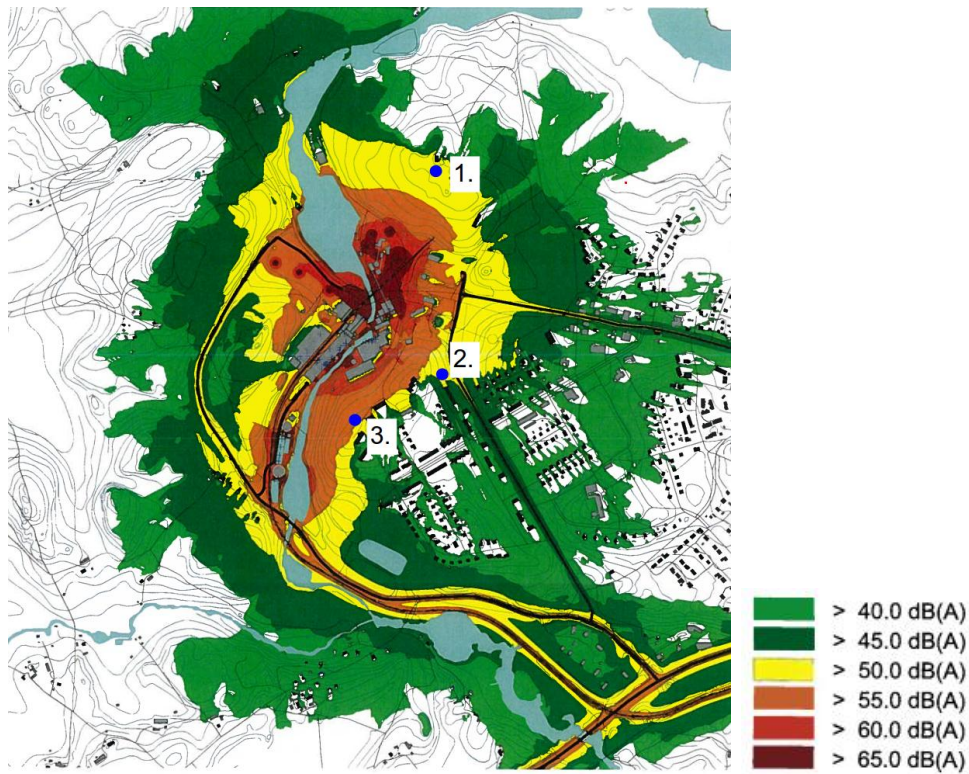

Kuva 2-41. Suunnittelualueelle sijoittuvat maaperän tilan tietojärjestelmän kohteet (Suomen ympäristökeskus)

2.2.11.5 Melu

Kaava-alueella melua aiheuttavia toimintoja ovat valtatie, rautatie sekä Metsä Boardin tehdas.

Tehtaan melunlähteet on kartoitettu, mitattu ja mallinnettu vuosina 2009, 2011 sekä 2012. Tarkistusmittausten 2012 perusteella voimalaitoksen melulähteiden melupäästö ulos ympäristöön on pienentynyt selvästi edellisiin mittauksiin. Melutaso lähimmässä altistuvassa kohteessa ei kuitenkaan, juuri ja juuri, ylittänyt yön tiukempaa raja-arvoa. Jos toimintaa ei ole yöllä, päiväraja alittuu selvästi.

Kuva 2-42. Tehdasalueen melulähteet ja liikenne. Päiväajan keskiäänitaso. Kuvassa näkyvät numeroituina tarkistusmittauspisteet 1-3 vuodelta 2012. (Lähde: Ympäristömeluselvitys 2009)

2.2.12 Maanomistus

Alueella on sekä yksityisten, kunnan, valtion ja virkistysaluesäätiön omistamia alueita.

3. OSAYLEISKAAVAN TAVOITTEET

3.1 Valtakunnalliset tavoitteet

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Valtioneuvoston päätös tuli voimaan 1.4.2018.

Tavoitteiden tehtävänä on:

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,
- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,
- toimia kaavoituksen ennakoivan ja vuorovaikutteisen viranomaistyön välineenä valtakunnallisesti merkittävissä alueidenkäytön kysymyksissä sekä
- edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa.

Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia aluekokonaisuuksia:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2 Maakunnalliset tavoitteet

Maakuntakaavassa on esitetty alueen maakunnalliset maankäytön tavoitteet. Maakuntakaavan kuvaus on kohdassa 2.1.1.1 Maakuntakaava.

3.3 Kunnan tavoitteet

Rautjärven kunnan tavoitteena on Simpeleen palvelujen säilyttäminen ja kehittäminen matkailun edellytysten ja saavutettavuuden parantamisen avulla.

Rautjärven kunta pyrkii turvaamaan omilla ratkaisullaan kartonkitehtaan toiminnan kehittymisen ja jatkuvuuden. Tämän mahdollistamiseksi nykyisen teollisuusalueen läpi kulkeva yleinen tie on poistettava ja kulkuyhteyksille löydettävä korvaavat reitit. Erityisesti jalankululle ja pyöräliikenteelle tarvitaan toimiva ja turvallinen yhteys Konkalammen hiihtokeskuksen ja Pitkäjärven suuntaan.

Simpeleen taajaman kehittyminen edellyttää palvelujen saavutettavuuden parantamista valtatie 6:n, Karjalantien liittymäalueella. Samalla tulee parantaa Simpeleen rautatieaseman saavutettavuutta julkisten kulkuyhteyksien turvaamiseksi.

Änkilänmäen yritysalueita kehitetään maakuntakaavan pohjalta työpaikkojen ja tilaa vievän kaupan alueena. Kehittämisen haasteena ovat mm. pohjavesien suojelu sekä alueen saavutettavuus niin Karjalantieltä kuin Simpeleen taajamastakin.

Rautjärven kunta on sitoutunut matkailupalvelujen kehittämiseen ja ratkaisujen tulee parantaa muualta tulevien mahdollisuuksia käyttää paikallisia palveluita, jotka samalla myös palvelevat paikallisten ihmisten tarpeita. Simpeleellä matkailun kehityspotentiaali löytyy Hiitolanjoen lohesta sekä Konkalammen ja Haukkavuoren retkeilymahdollisuuksista. Lisäksi keskeisiä ovat sotahistorialliset kohteet.

Oman erityisen tarpeen kehittämiseen tuo Simpeleen ja Änkilän välissä kulkeva Hiitolanjoki, jolla on valtakunnallisesti merkitystä niin matkailullisesti kuin luonnonsuojelun näkökulmasta.

3.4 Osallisten tavoitteet

Täydennetään tarvittaessa.

3.5 Viranomaisten tavoitteet

Kaavan alkuvaiheessa on pidetty aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu. Viranomaisten esittämät tavoitteet on esitetty neuvottelumuistiossa (LIITE 2).

3.6 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Täydennetään tarvittaessa.

4. OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Osayleiskaavan suunnittelun tarve

Simpele-Änkilän osayleiskaavan muutos ja laajennus on otettu kärkihankkeeksi päivitetystä kuntastrategiassa 2018-2019. Nykyisen osayleiskaava ajantasaisuus on arvioitu vuonna 2011 hyväksytyssä kaavarungossa ja yleiskaava on todettu varsin hyvin toimivaksi varsinaisen Simpeleen taa-jaman osalta.

Kehittämistarpeita on erityisesti osayleiskaavan roolissa paikkakunnan elinvoimaa vahvistettaessa. Kehittämistarpeet keskittyvät valtatie 6, Karjalantien, läheisyyteen niin Simpeleen pääliittymässä kuin Änkilänmäelläkin. Erityinen paine on Simpeleen rautatieaseman alueen käytettävyyden parantaminen joukkoliikennepalvelujen turvaamiseksi.

Metsä Board Oyj:n esitys kartonkitehtaan kehittämisedellytysten turvaamiseksi poistamalla nykyinen tie tehdasalueen keskeltä on kunnan olemassaolon kannalta keskeinen. Tehtaan toiminnan jatkuvuus ja työpaikkojen turvaaminen on myös muun kehityksen edellytys. Esityksen toteuttaminen edellyttää kuitenkin korvaavien kulkuyhteyksien toteutumisesta sekä valtion että maakunnan liikenneviranomaisten sitoutumista.

Kartonkitehtaan jälkeen Änkilänmäki on tärkein työpaikka-alue, jonka kehittyminen on niin siellä toimivien yritysten kuin kunnan elinvoimankin kannalta keskeistä.

Hiitolanjoen vapautuminen lohijoksi on vain muutaman vuoden päässä. Tällöin alueesta muodostuu selkeä matkailun vetonaula, jonka hyödyntämismahdollisuudet on nyt otettava myös kaavalliseen tarkasteluun. Maankäytössä tulee ottaa huomioon myös sotahistoriallisten kohteiden ja erityisesti venäläisten matkailijoiden tarpeet Parikkala-Syväoro rajanylityspaikan avautuessa.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kaavoitus on käynnistetty Metsä Boardin aloitteesta. Osayleiskaavan vireilletulosta on päätetty Rautjärven kunnanhallituksessa 26.3.2018 § 57.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

Osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavoituksen vaiheista on kerrottu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa, joka on selostuksen liitteenä (LIITE 1).

Kaavan aloitusvaiheessa laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä 28.6.-31.8.2018 välisenä aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa kaavatyön aikana.

4.4 Viranomaisyhteistyö

Osayleiskaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 12.6.2018 Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa Kouvolassa. Viranomaisneuvottelun muistion on selostuksen liitteenä (LIITE 2).

Kaavasta pyydetään lausunnot osallisilta viranomaisilta osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

4.5 Kaavaluonnos

Kaavaluonnos oli nähtävillä 14.1. – 15.2.2019. Siitä saatiin 11 lausuntoa ja 8 mielipidettä. Kaavaluonnoksen palaute on koottu referoidusti liitteeseen 4 ja siitä ilmenee kaavoittajan vastineet ja samalla kootusti kaavaluonnokseen tehdyt muutokset.

4.6 Kaavaehdotus

Täydennetään ehdotusvaiheen nähtävillä olon jälkeen.

5. OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

Osayleiskaava-alueen lisäksi kaavakartalla on esitetty kaavoitettavan alueen ulkopuoliselta alueelta yleiskaavan sisältö himmennettynä. Tällä tavoin taajamarakenne on kokonaisuutenaan paremmin hahmotettavissa.

5.1 Kaavan rakenne

Osayleiskaava noudattelee maankäytöltään pääosin voimassa olevia yleis- ja asemakaavoja. Yleiskaavamerkintöjä ja aluerajauksia on tarkistettu erityisesti Änkilän yritysalueen ympäristössä. Osayleiskaavaa on laajennettu pääosin maa- ja metsätalousalueiden muodossa (M- ja MU-alueet) kaava-alueen etelä- ja länsipuolelle.

Oleellisin kaavassa osoitettu muutos on Pitkäjärven tien katkaiseminen tehtaan sillan ja tehdasalueen osalta ja vaihtoehtoisten jalankulun ja pyöräliikenteen reittien osoittaminen kaavaan.

5.2 Mitoitus

Osayleiskaava-alueen pinta-ala on noin 547 hehtaaria. Pinta-ala jakautuu maankäyttömuodoittain likimäärin seuraavasti:

Aluevaraus	Merkinnän selitys	Pinta-ala (ha)
Asuinalueet		29,8
A	Asuntoalue	1,8
AP	Pientalovaltainen asuntoalue	1,2
AT	Kyläalue	15,6
AT-1	Kyläalue	11,2
Palvelualueet		16,8
PK	Yksityisten palvelujen ja hallinnon alue	16,8
Työ- ja tuotantoalueet		103,2
T	Teollisuus- ja varastoalue	52,5
TY	Ympäristöhäiriöitä aiheuttamattoman teollisuuden alue	3,6
T-1	Teollisuus- ja varastoalue, joka sijaitsee pohjavesialueella	47,1
Maa- ja metsätalousalueet		299,5
M	Maa- ja metsätalousvaltainen alue	146,2
MU	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja	153,3
Virkistysalueet		55,3
V	Virkistysalue	14,9
VU	Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue	40,4

Erityisalueet		6,5
ET	Yhdyskuntateknisen huollon alue	0,8
EV	Suojaviheralue	2,8
EJ/VU	Jätteenkäsittelyalue/urheilu- ja virkistyspalvelujen alue	2,9
Liikenne- ja vesialueet, yhteensä		29,5
LR	Rautatieliikenteen alue	10,8
W	Vesialue	18,7

5.3 Asuminen

Merkinnällä pientalovaltainen asuntoalue (AP) on osoitettu keskustan läheisyydessä ja voimassa olevan yleiskaavan mukaiset alueet Reinikaisenkadun, Asemakadun ja Kankaankadun varsilla. Viipurinkadun varrelle on osoitettu uusi A-alue, joka voi toteutua pientaloina tai tiiviimpänä asuinrakentamisena. Nämä alueet ovat lähtökohtaisesti asemakaavoitettuja tai asemakaavalla toteutettavia alueita.

Kyläalueen (AT) merkinnällä on osoitettu haja-asutusalueelle sijoittuvat alueet, jotka ovat ympäristöään hieman tiiviimpiä haja-asutusryppäitä. Niille voi sijoittua asutusta, maatalouden tilakeskuksia, palveluja ja työtiloja. Erikseen AT-1 -merkinnällä on osoitettu sellaiset alueet, jotka sijoittuvat liikennemelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Näillä alueilla kaava ohjaa siihen, että alueelle ei tulisi uudisrakentamista. Kyläalueita on osoitettu Karjalantien eteläpuolelle sekä Tehtaantien, Änkiläntien ja Korjontien varsille. Änkiläntien varrella, lähellä Hiitolanjokea, uutta yleiskaavan mukaista asumiseen varatun alueen rajausta on muutettu. Tien toisella puolella oleva nykyinen asutus on otettu mukaan kaavaan. AT-alueille ei ole lähtökohtaisesti tarpeen laatia asema-kaavaa ja niille ei ole tarkoitus ohjata merkittävää lisärakentamista.

5.4 Palvelut

Merkinnällä yksityisten palvelujen ja hallinnon alue (PK) on osoitettu Änkilän yritysalueelle sijoittuvat jo osin rakentuneet alueet.

Viipurinkadun, Asemaraitin ja Asemakadun varrella PK-alueiksi on muutettu pieniä AP-, V- ja T-alueita.

5.5 Työ ja tuotanto

Teollisuus- ja varastoalueena (T) on osoitettu voimassa olevan yleis- ja asemakaavan mukaiset teollisuus- ja varastoalueet Metsä Boardin tehtaan ympäristössä.

Änkilän pohjavesialueelle osoitetut teollisuus- ja varastoalueet on osoitettu merkinnällä T-1. Alueella tulee ottaa huomioon pohjavesialueille annetut määräykset. Revonportintien länsipuolelle on laajennettu nykyistä T-1-aluetta voimassa olevan asemakaavan mukaisesti.

Ympäristöhaiiriöitä aiheuttamattoman teollisuudet alueet (TY) ovat alueita, joiden läheisyydessä on ympäristövaikutuksille herkkiä toimintoja kuten asumista. Kaava-alueen ainut TY-alue sijoittuu Tehtaantien varrelle.

5.6 Virkistys

Virkistysalue (V) on puistojen-, urheilu-, ulkoilu- ja uimaranta-alueiden sekä muiden vastaavien alueiden yleisnimitys. Virkistysalueiden painopiste on siellä missä asukkaatkin eli Mansikkamäen, Matomäen ja Roukkon asuinalueiden läheisyydessä. Konkalammen hiihto- ja urheilukeskuksen ympäristön on osoitettu voimassa olevien yleiskaavojen mukaisesti urheilu- ja virkistyspalvelujen alueena (VU). Osayleiskaavassa ei ole osoitettu uusia virkistysalueita.

5.7 Maa- ja metsätalous

Osayleiskaava-alueen kokonaispinta-alasta yli puolet on maa- ja metsätalousalueita (M ja MU). Suurin osa alueista on metsätaloustäytössä.

Maa- ja metsätalousvaltaisen alueen (M) merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustäyttöön tarkoitettut alueet, joita yleensä voidaan käyttää myös haja-asutusluonteiseen asutukseen sekä ulkoiluun ja virkistykseen pääasiallista käyttötarkoitusta vaikeuttamatta.

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta ja / tai ympäristöarvoja on merkitty MU-alueiksi. Nämä alueet sijaitsevat Hiitolanjoen varrella sekä Konkalammen hiihto- ja urheilukeskuksen ympäristössä. Uusia MU-alueita on kaava-alueen eteläosassa Hiitolanjoen ympäristössä sekä Konkalammen urheilukeskuksen ympäristössä.

5.8 Erityistoiminnot ja häiriöt

Konkanmäen jätteenkäsittelyalue on merkitty voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti merkinnällä EJ/VU eli jätteenkäsittelyalueena/urheilu- ja virkistyspalvelujen alueena. Jätteenkäsittelytoiminnan loputtua alueelle voidaan sijoittaa urheilu- ja virkistyspalveluja.

Etelä-Karjalan Jätehuollon kierrätysasema on osoitettu voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti merkinnällä ET eli yhdyskuntateknisen huollon alue. Ritakosken voimalaitos on osoitettu merkinnällä ET.

Valtatien ja rautatien väliselle alueelle ja Tehtaantien alkupäähän on osoitettu suojaviheralueita (EV). Rakentamattomien alueiden ei ole tarkoitus toimia virkistysalueina, vaan muuten vaikuttaen ympäristölaatuun parantavasti.

Osayleiskaavaan on merkitty 11 kohdetta, joilla on todettu tai voidaan epäillä olevan maaperän puhdistamistarvetta (saa). Tiedot perustuvat MATTI-rekisteriin.

Valtatien melun osalta on annettu seuraava yleismääräys koskien kokokaava-alueita. Tarkemmassa suunnittelussa ja toimintojen sijoittelussa tulee huomioida valtatien aiheuttama melu siten, että valtioneuvoston päätösten mukaiset meluohjeet eivät ylitä.

5.9 Liikenne

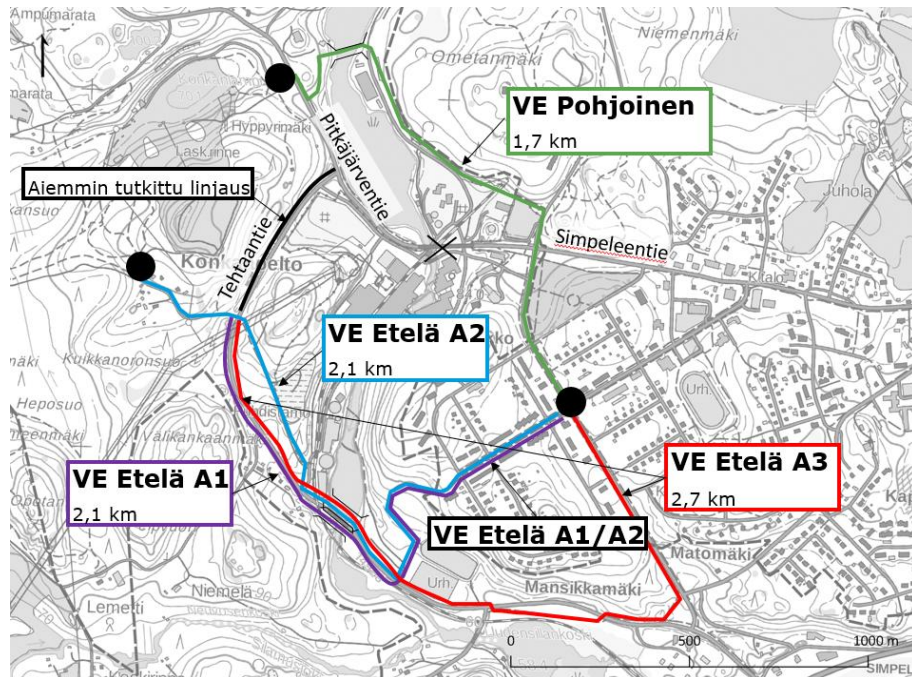
Valtatie 6 on osoitettu kaavassa valtatienä. Yhdysteitä/pääkatuja ovat Tehtaantie, Mäkiänkyläntie, Änkiläntie ja Änkilänsalontie. Keskustan liikennettä palvelevat ja osin kaava-alueen ulkopuolelle jatkuvat Asemakatu, Kenraalintie ja Kankaankatu on osoitettu kokoojakatuina. Kaava-alueen eteläosassa kulkee rautatiealue (LR).

Liikenneverkon osalta kaavassa on tapahtunut merkittäviä muutoksia. Metsä Boardin teollisuusalueen (T) läpi kulkeva maantienä toiminut Pitkälänjoki on katkaistu tehtaan kohdalta. Autoliikenne Konkalammen ja taajaman välillä tapahtuu jatkossa Tehtaantien kautta taajaman eteläpuolelta.

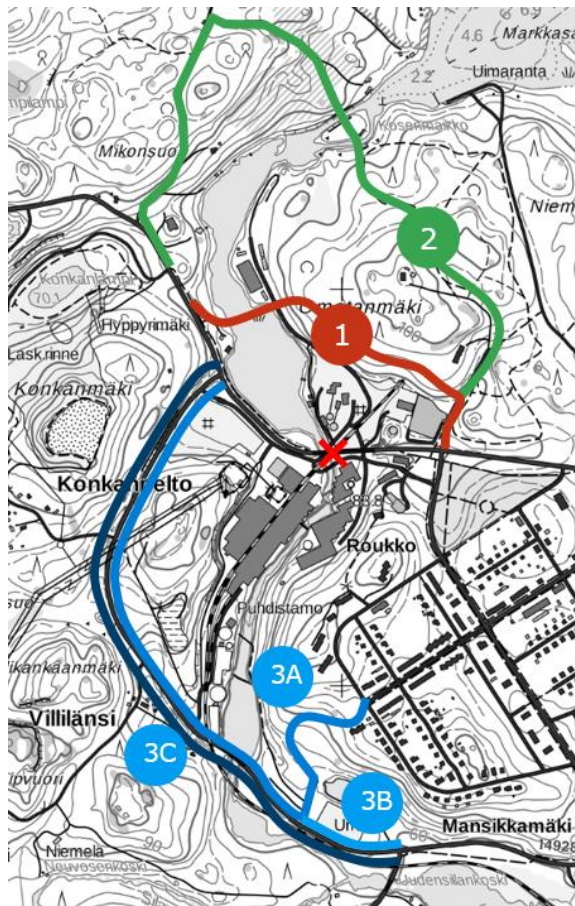
Osayleiskaavamuutoksen yksi tavoitteista on poistaa kartonkitehtaan läpi kulkeva maantie ja osoittaa ajoneuvoliikenteelle ja jalankululle ja pyöräliikenteelle korvaavat reitit. Vaihtoehtoisia reittejä on tutkittu ja vertailtu osayleiskaavan yhteydessä laaditussa liikenneselvityksessä, joka on selostuksen liitteenä (LIITE 3). Tehtasalue rajoittaa suoran reitin osoittamista Konkalammen ja taajaman välillä. Liikenneselvityksessä on päädytty kahteen erilaiseen pääreitinvaihtoehtoon: Pohjoinen ja Eteläinen. Lisäksi eteläisen osalta on osoitettu alavaihtoehtoja. Kaavaluonnosvaiheen jälkeen saadun palautteen ja viranomaisten kanssa käytyjen neuvottelujen tuloksena on päädytty esittämään eteläinen vaihtoehto, jossa yhdistetty jalankulku- ja pyöräväylä kulkee Tehtaantien vierellä. Vaihtoehtojen välinen vertailu on esitetty vaikutustenarvioinnissa sekä liikennetarveselvityksessä.

Kevyenliikenteen yhteystarve on osoitettu keskustan ja urheilukeskuksen välillä kulkemaan etelästä Tehtaankadun kautta. Eteläinen yhteys on osoitettu kulkemaan Tehtaantien eteläpuolella jatkuen aina Pitkälänjokien AT-alueelle saakka. Pohjoinen yhteys kulkee T-alueen halki ja yhdistyy Pitkälänjokien Konkalammentien kohdalla. Reitin tarkempi sijainti määritellään yksityiskohtaisemman suunnitelman yhteydessä asemakaavassa.

Huomionarvoista on, että kaikki korvaavat jalankulun ja pyöräliikenteen vaihtoehdot edellyttävät uuden sillan rakentamista joen ylitse, sillä Tehtaantien siltaa ei voida kapeutensa johdosta hyödyntää.

Kuva 5-1. Jalankulun ja pyöräilyn vaihtoehdot kaavaluonnosvaiheessa.

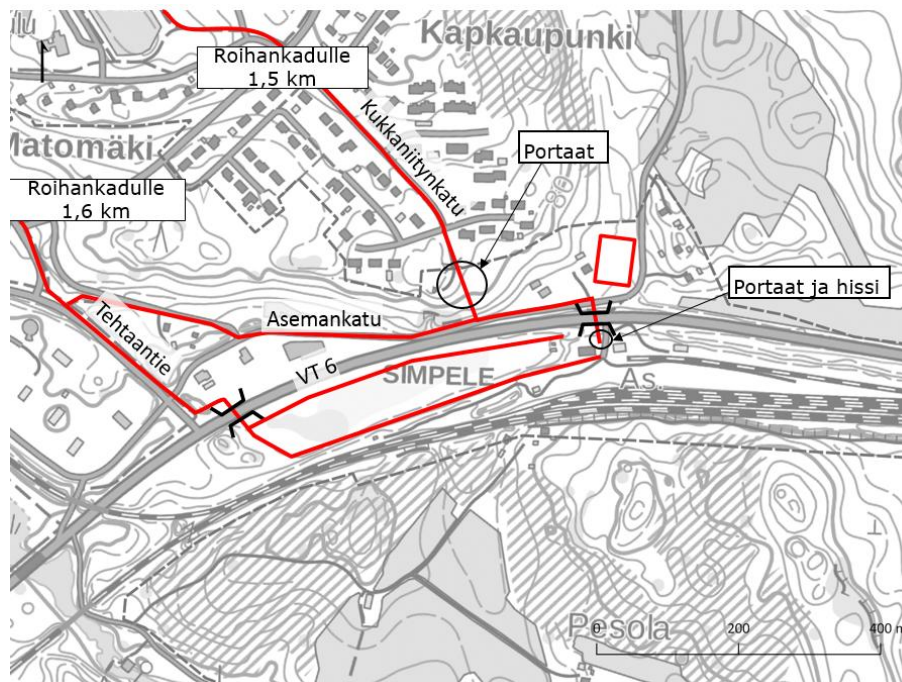
Kuva 5-2. Jalankulun ja pyöräilyn vaihtoehdot kaavaehdotusvaiheessa

Toinen liikenteellinen tavoite liittyy rautatieaseman saavutettavuuden parantamiseen erityisesti jalankulun ja pyöräliikenteen osalta. Kaavaprosessin aikana tutkittiin vaihtoehtoisia reittejä ja alikuluja joko Tehtaantien tai rautatieaseman nykyisen liittymän tuntumasta ja näiden välistä.

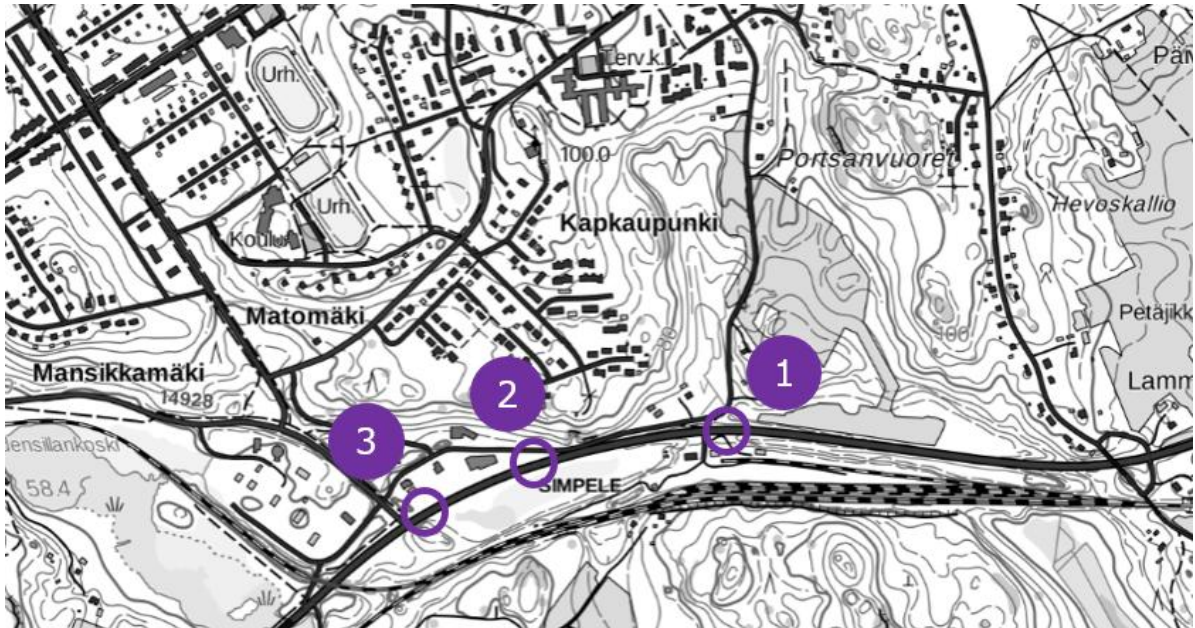
Henkilöautoliikenteen osalta tutkittiin rautatieaseman ja valtatie välistä liittymää, jonka nykyiset näkemäalueet ovat hieman heikot. Kaavaprosessin aikana on arvioitu toteuttamiskelpoisuutta mikäli nykyinen liittymä korvattaisiin joko:

- a) siirtämällä nykyinen liittymä porrastetuksi liittymäksi Tehtaantien kohdalle eli noin 200 m itään Tehtaantien liittymästä. Liittymien kääntymiskaistojen/väistötilojen tarpeeseen vaikuttaa kääntyvän liikenteen määrä ja raskaan liikenteen määrä. Oikealle kääntymiskaista Tehtaantielle voi tulla kyseeseen. Alustavasti tarkasteltuna Tehtaantielle ei tarvita raskaan liikenteen määrän takia korokkeella erotettua oikealle kääntymiskaistaa, mikä kasvattaisi liittymäväliä 250 metriin. Rautatieaseman liittymään ei välttämättä tarvita edes väistötilaa, mutta se riippuu liikennemäärästä ja niistä ei ole tarkempaa tietoa olemassa.
- b) henkilöautoliikenne ohjataan alikulkuna jalankulun ja pyöräliikenteen alikulun kanssa Tehtaantien liittymän tuntumassa.

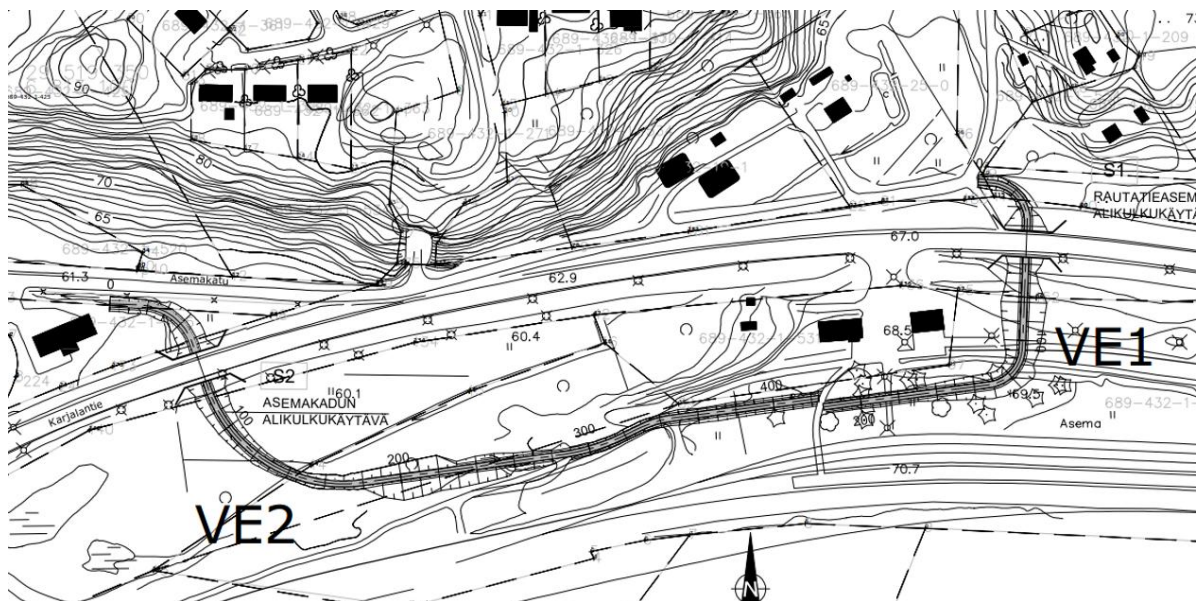
Liikenneselvityksessä päädyttiin siihen, että henkilöautoliikenne ohjataan rautatieasemalle nykyisestä liittymästä. Jalankululle ja pyöräliikenteelle osalta osoitetaan uusi alikulku alla esitetyn vaihtoehdon 2 mukaiselle paikalle. Tarkoituksena on, että myös saattoliikenne on mahdollista järjestää tätä kautta. Kaavaratkaisussa tämä on osoitettu yhtenä kaavamerkintänä ”uusi liikenneyhteys-tarve”. Se ei suoraan ota kantaa onko se henkilöauto vai jalankulun ja pyöräliikenteen yhteys, vaan mahdollistaa molemmat.

Kuva 5-3. Rautatieaseman kytkeytyminen maankäyttöön kaavaluonnosvaiheessa.

Kuva 5-4. Vaihtoehtoisia valtatie alituspaikkoja, joita tutkittiin kaavaluonnosvaiheen jälkeen. Vaihtoehto 3 luovutettiin, koska kyseisellä paikalla on mahdollisesti polttoainesäiliöitä.

Kuva 5-5. Alustava suunnitelma valtatie vaihtoehtoisten alituspaikkojen ja liikenneyhteyksien osalta, joita tutkittiin kaavaluonnosvaiheen jälkeen. Vaihtoehto 2 päädyttiin osoittamaan yleiskaavaan.

5.10 Kulttuuriympäristön huomioiminen

Kaava-alueelle sijoittuu 3 valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY), 2 maakunnallisesti merkittävää kulttuurihistoriallista ympäristöä sekä 1 muinaisjäänös ja yksi muinaisjäänösrekisterin mukainen sotahistoriallinen kohde, joka on osoitettu S-merkinnällä. Alueet ja kohteet on osoitettu kaavassa.

Kaava-alueelle sijoittuu 7 sotahistoriallista kohdetta. Kohteista suurimman osan sijainti on summittainen, jonka johdosta kohteita ei ole osoitettu kaavaan.

5.11 Luontoarvojen huomioiminen

Kaava-alueelle ei sijoitu luonnonsuojelu- tai Natura 2000-verkoston kohteita.

Suunnittelualueen luonnonympäristön yleispiirteitä, arvokkaita luontokohteita, liito-oravien esiintymistä sekä erityisesti suojeltavan lajin potentiaalisia elinympäristöjä selvitettiin maastokartoituksella, joka tehtiin alueelle 22.5. – 26.5.2018.

Maastokäynnin pohjalta kaava-alueelta tunnistettiin 9 luontoarvoiltaan huomionarvoista kohdetta, joista viisi täyttää kriteerit metsälain 10 §:n mukaisista erityisen arvokkaista elinympäristöistä ja kaksi vesilain 2. luvun 11 §:n mukaisesta kohteesta. Metsälain 10 §:n mukaiset erityisen arvokkaat elinympäristöt on osoitettu kaavassa merkinnällä luo-1. Vesilain 2. luvun 11 §:n mukaiset kohteet on osoitettu merkinnällä luo-2. Arvokkaista luontokohteista loput kaksi todettiin paikallisesti arvokkaiksi (kohde 5 ja 8), eikä näitä nähty tarpeelliseksi merkitä kaavaan.

Kaava-alueen eteläosasta Hiitolanjoen varrelta todettiin kaksi liito-oravan elinympäristöä sekä yksi soveltuva elinympäristö. Kaava-alueen pohjoisosasta todettiin yksi todettu elinympäristö ja kaksi soveltuvaa elinympäristöä. Liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä ei ole osoitettu kaavassa, koska näiltä alueita ei löytynyt papana- tai pesäpuita eikä varmaa havaintoa liito-oravasta ole olemassa. Pohjoisemmalla liito-oravan todetusta elinympäristöstä löydettiin sekä papana- että pesäpuita ja alue on osa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Tämä alue on osoitettu merkinnällä luo-3. Eteläiseltä liito-oravan todetulta elinympäristöltä ei löytynyt pesäpuita ja tämä alue on osoitettu merkinnällä luo-4.

Suunnittelualueelta havaittiin yhteensä kolme erityisesti suojeltavalle lajille soveltuvaa elinympäristöä. Eteläisin alueista on kaavassa osoitettu merkinnällä luo-5. Kahta pohjoisinta aluetta ei ole osoitettu kaavaan, koska nämä alueet olivat kooltaan suhteellisen pieniä ja havainnot jäivät vähäisiksi.

Änkilään sijoittuva Revonhauta on jätetty oleellisimmilta osin rakentamisen ulkopuolelle.

5.12 Suhde muihin kaavatasoihin

5.12.1 Valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden huomioiminen

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen	
Tavoite	Toteutuminen
Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.	Osayleiskaava tarkentaa voimassa olevia maakuntakaavoja. Yleiskaavassa on tarkistettu voimassa olevien yleis- ja asemakaavojen aluevarauksia ja merkintöjä. Yleiskaavaa on laajennettu etelään ja itään pääosin maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden (M ja MU) muodossa. Nykyisille teollisuuslaitoksille ja työpaikka-alueille on varattu riittävät aluevaraukset ja tulevaisuudelle laajennusvaraa Änkilän alueella. Alue kytkeytyy hyvin liikenneverkkoon ja on hyvin saavutettavissa. Matomäen Olemassa olevat asutuskeskittymät taajaman ulkopuolella on osoitettu kyläalueina (AT). Sorsamäen uuden asutusalueen aluerajasta on tarkistettu.
Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.	Uusi T-1-alue Änkilässä sijoittuu olemassa olevan teollisuusalueen yhteyteen, jolloin voidaan hyödyntää nykyistä tie-, katu- sekä vesi- ja viemäriverkkoa.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.	Rautatieaseman yhteydessä jalankulku ja pyöräliikenne ohjataan valtatie alitse. Tämä parantaa merkittävästi jalankulun ja pyöräliikenteen turvallisuutta ja yhteyttä keskustan ja rautatieaseman välillä. Kaavassa on osoitettu kaksi vaihtoehtoista linjausta. Keskustan ja urheilukeskuksen välille on kaavassa osoitettu kaksi vaihtoehtoista kevyen liikenteen yhteystarvetta. Nykytilanteeseen verrattuna kumpikin vaihtoehto lisää asiointimatkan pituutta, mutta mahdollisesti lisää turvallisuutta.
Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.	Osayleiskaavassa ei ole osoitettu merkittäviä uusia asuin-, työpaikka tai palvelutoimintojen alueita.
Tehokas liikennejärjestelmä	
Tavoite	Toteutuminen
Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.	Änkilän yritysalueen toteuttaminen edellyttää valtatie liittymän parantamista.
Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.	Yleiskaavan toteuttaminen ei heikennä valtakunnallisesti merkittäviä liikenne- ja viestintäyhteyksiä.
Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	
Tavoite	Toteutuminen
Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.	ELY-keskus on arvioinut Hiitolanjoen vesistöalueen tulvariskiä vuonna 2011. Sen perusteella Hiitolanjoella ei olemassa olevan tiedon perusteella ole tällä hetkellä merkittäviä tarpeita tulvasuojelun edistämiseksi.
Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.	Valtatien melualueelle ei ole osoitettu uusia asuinalueita.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.	Kaavassa ei ole osoitettu uusia haitallisia terveysvaikutuksia aiheuttavien toimintoja. Olemassa olevan kartonkitehtaan ja asutuksen välissä on voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti viheralue.
Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.	Kartonkitehtaan alue ei ole enää seveso-alue. Suunnittelualueelle ei ole osoitettu uusia merkittäviä ympäristöhäiriöitä aiheuttavia toimintoja.
Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.	Kaava-alueelle ei sijoitu puolustusvoimien alueita.
Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat	
Tavoite	Toteutuminen
Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.	Kaavassa on osoitettu alueelle sijoittuvat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt sekä muinaisjäännökset.
Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.	Kaavassa on osoitettu luontoselvityksen ja aiempien selvitysten pohjalta luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet. Näiden arvojen säilymistä uhkaavia maankäyttömuotoja ei ole alueelle osoitettu.
Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkon jatkuvuudesta.	Kaava mahdollistaa yhtenäisten viheralueiden ja -verkostojen jatkumisen. Kaava-alueen etelä- ja itäosaan on osoitettu uusia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).
Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.	Kaavassa on osoitettu laajoja ja yhtenäisiä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M ja MU).
Uusiutumiskykyinen energiahuolto	
Tavoite	Toteutuminen

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.	Voimassa olevassa maakuntakaavassa ei ole suunnittelualueelle osoitettuja tuulivoima-alueita.
Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukukuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.	Metsä Boardin tehtaalta lähtevä 110 kV voimajohtolinja on osoitettu kaavassa.

5.12.2 Maakuntakaavan mukaisuus

Etelä-Karjalan maakuntakaava on vahvistettu vuonna 2011 ja Etelä-Karjalan 1.vaihemaakuntakaava vuonna 2015. Yleiskaava tarkentaa maakuntakaavaa ja se on laadittu maakuntakaavan periaatteiden mukaisesti.

Maakuntakaavassa Änkilän itäosa sijoittuu kunta-/aluekeskuksen kehittämisvyöhykkeelle, joka yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää taajamarakenteen eheyttämistä. Maakuntakaavasta poiketen, kunnan asumisen painopisteeksi on valittu keskustan pohjoispuolinen Tilliruukin alue. Änkilän kehittämisvyöhykkeelle sijoittuvaa asumisen aluetta on osayleiskaavaluonnoksessa rajattu nykyiselle.

Maakuntakaavan mukaisesti Änkilän aluetta kehitetään työpaikan ja palveluiden alueena. Voimassa olevan yleiskaavan mukaisia aluerajauksia on tarkistettu ja teollisuus- ja varastoaluetta (T-1) on laajennettu Revonportintien länsipuolelle.

Myös Hiitolanjoen ympäristön kehittäminen on nostettu maakuntakaavassa esille. Hiitolanjoen varrelle on osoitettu uusia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on ulkoilu ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU).

5.12.3 Suhde asemakaavoitukseen

Kaava-alueen keskustan puoleisilla reuna-alueilla voimassa Simpeleen asemakaava vuodelta 2004 ja Änkilän alueella Mäkiänkilän asemakaava vuodelta 2012. Simpeleen asemakaava on laadittu samaan aikaan alueella voimassa olevan yleiskaavan kanssa, joten näiltä osin kaavojen merkinnät vastaavat toisiaan. Mäkiänkilän asemakaava on ollut pohjana yleiskaavaa laadittaessa.

6. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Luvussa on arvioitu kaavamuutoksen ja laajennuksen aiheuttamat vaikutukset suhteessa voimassa olevien kaavojen varauksiin sekä olemassa olevaan tilanteeseen. Kaavaa varten tehtyjen selvitysten laajuus on suhteutettu tähän. Kaavalla ei varata käytännössä lainkaan uusia aluevarauksia verrattuna voimassa oleviin kaavoihin ja rakentuneeseen nykytilanteeseen. Merkittävin muutos on se, että rautatieasemalle osoitetaan uusi alikulun kautta kulkeva liikenneyhteystarve. Toinen muutos on se, että kaavalla osoitetaan jalankulun ja pyöräliikenteen väylä Tehtaantien varteen ja liikenneyhteys Tehdasalueen läpi katkaistaan.

6.1 Vaikutukset liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen

6.1.1 Vaikutukset autoliikenteeseen

Kartonkitehtaan sillan ajoneuvoliikenteen määrä on nykyisin noin 730 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kaavan merkittävimmät vaikutukset autoliikenteeseen ovat liikenteen siirtyminen Tehtaantielle ja yhteyden piteneminen Simpeleentie-Pitkäjärventie suunnassa noin kolmella kilometrillä.

Pieni osa Pitkäjärventietä käyttävästä liikenteestä saattaa siirtyä käyttämään Simpeleentietä ja Kaljusenkoskentietä. Liikenteen lisääntyminen Tehtaantiellä on niin vähäistä, että sillä ei ole merkittävää vaikutusta liikenteen toimivuuteen. Keskustan kaduilla Viipurinkadulla, Roihankadulla ja Kenraalintiellä liikenne voi hieman lisääntyä, kun taajamasta Pitkäjärventien suuntaan kulkeva liikenne ohjautuu Tehtaantielle, mutta vaikutukset ovat vähäisiä.

Tehtaan työntekijöiden pysäköintialueesta osa on taajaman puolella, mutta tehtaalla on mahdollisuus tarjota työntekijöillensä uudet paikoitusalueet Kokkolanjoen länsipuolelta. Sillan poistuminen ei vaikuta tehtaan raskaan liikenteen kuljetuksiin, koska tehtaan kuljetukset käyttävät nykyisinkin Tehtaantietä.

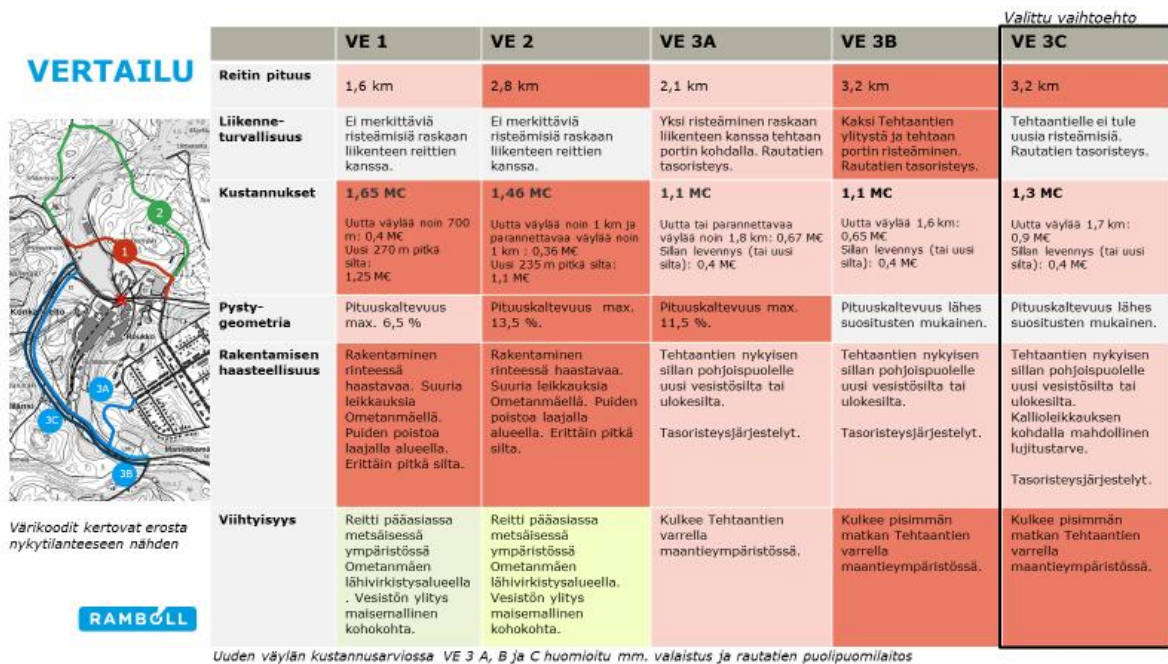
Pitkäjärventien vaikutusalueella on arvioitu olevan noin 250 vapaa-ajanasuntoa sekä 60 vakituksessa käytössä olevaa asuntoa, joiden kulkuyhteyksiin sillan poistuminen vaikuttaa. Lisäksi Konkalammen hiihtokeskus ja Pitkäjärven toimintakeskus kytkeytyvät Simpeleen taajama-alueeseen sillan kautta.

Osayleiskaavan uusi maankäyttö on niin vähäistä, että sen vaikutus valtatie liikenteeseen on vähäistä.

6.1.2 Liikenneturvallisuus

Poistuva siltayhteys lisää liikennettä Tehtaantiellä. Uusi jalankulun ja pyöräilyn reitti on vaihtoehtojenvertailun jälkeen päädytty ohjaamaan Tehtaantien kautta. Reitti on nykyistä pidempi ja riskeää kerran tehtaan käyttämän kuljetusreitin kanssa ja heikentää siten jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta nykyisestä. Tarkemmalla suunnittelulla on mahdollista vaikuttaa liikenneturvallisuuteen mm. tienylitysten osalta. Kokonaisuudessaan uusi reitti on jalankulun ja pyöräliikenteen kannalta nykyistä huonompi. Vaikutukset kohdistuvat noin 75 jalankulkijaan ja pyöräilijään vuorokaudessa.

Uusi alikulku valtatie ali rautatieasemalle lisää jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta nykyiseen nähden.

Kuva 6-1. Jalankulun ja pyöräilyn vaihtoehtojen vertailu Pitkäjärventien sillan poistuttua. (liite 3, liikennetarveselvitys)

Henkilöautoliikenteen osalta liikenneturvallisuus paranee, sillä rautatieaseman saattoliikenne oh-
jataan valtatie alikulun kautta. Näin ollen tämä paikallisliikenne voi kulkea erillään valtakunnan
verkosta. Rautatieaseman kohdalla oleva liittymä säilytetään, mutta sen liikenne on vähäisempää
saattoliikenteen poistuttua.

6.2 Vaikutukset elinkeinoihin ja kuntatalouteen

Alueen kehittämisen taloudelliset vaikutukset muodostuvat rakentamisen ja yritystoiminnan myötä syntyvistä työpaikoista ja asiakkaiden tuomasta hyödyistä. Kaavamutoksella mahdollistetaan kartonkitehtaan sekä Änkilän yritysalueen laajentuminen ja kehittäminen. Tässä mielessä kaavan vaikutukset elinkeinotoimintaan ja kuntatalouteen ovat merkittäviä.

6.3 Vaikutukset rakentamisen määrään

Osayleiskaavassa ei ole juurikaan osoitettu uutta rakentamista tai laajennettu rakentamisalueita. Voimassa olevan asemakaavan rakentamisalueiden käyttötarkoituksimerkintöjä ja aluerajauksia on tarkistettu. Laajennusalueelle on osoitettu uusia kyläalueita (AT) nykytilaa todentaen. Änkilän teollisuusaluetta (T-1) on laajennettu länteen voimassa olevan asemakaavan ja nykytilanteen mukaisesti.

6.4 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja palvelujen saatavuuteen

Osayleiskaava vahvistaa alueella jo nyt olemassa olevan yhdyskuntarakenteen keskeisiä piirteitä. Simpeleen keskusta sijoittuu kaava-alueen itä/pohjoispuolelle ja Änkilänmäen yritysalueen etelä-osaan. Näiden välissä on laaja Hiitolanjoen ja Konkalammen urheilukeskuksen ulkoilu- ja virkistys-alue. Kaava mahdollistaa Konkalammen urheilukeskuksen, Änkilän yritysalueen sekä Metsä Boardin tehdasalueen kehittämisen, mutta Simpeleen taajaman ja urheilukeskuksen välinen saavutettavuus hieman heikkenee. Rautatieaseman saavutettavuus paranee huomattavasti.

6.1 Vaikutukset kulttuuriympäristöön ja maisemaan

Kaava-alueelle sijoittuu kolme valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY), 1 muinaisjäännös ja kaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuurihistoriallista ympäristöä. Näitä kohteita ja alueita ei ole huomioitu aiemmissa yleiskaavoissa, joten osayleiskaava mahdollistaa alueella olevan kulttuuriperinnön säilymisen ja parantaa niiden suojelutilannetta aikaisempaan tilanteeseen nähden. Kaavassa ei ole osoitettu nykyiseen kaavoitustilanteeseen nähden muita

uusia varauksia kuin valtatie alikulku ja yhteys rautatieasemalle sekä Tehtaantien uusi kevyenliikenteen yhteys.

6.2 Virkistykseen kohdistuvat vaikutukset

Yleiskaavalla turvataan taajaman ympäristön virkistysyhteydet- ja alueet sekä mahdollistetaan laajempia yhteyksiä suunnittelualueen ulkoilualueiden välillä. Hiitolanjoen ympäristö on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) ja Konkalammen urheilukeskuksen ympäristön urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU). Näiden alueiden välillä on yhtenäinen viheralueverkosto.

6.3 Vaikutukset ihmisten elinoloihin, asumiseen ja elinympäristöön

Osayleiskaavassa ei ole osoitettu uusia rakentamisalueita kartonkitehtaan melualueelle. Änkilän yritysalueen eteläpuolella, valtatie varrella, olemassa olevat asutusalueet on osoitettu kaavassa kyläalueena (AT). Alueilla ei ole tarkoitus kasvattaa asuinrakentamisen määrää vaan todeta nykytilanne kylämäisenä alueena.

Yleisissä määräyksissä todetaan, että tarkemmassa suunnittelussa ja toimintojen sijoittelussa tulee huomioida valtatie aiheuttama melu siten, että valtioneuvoston päätösten mukaiset meluohjeistukset eivät ylity.

6.4 Vaikutukset luonnonympäristöön ja luonnonsuojeluun

Kaava-alueelle sijoittuu viisi metsälain 10 §:n mukaisista erityisen arvokkaista elinympäristöistä ja kaksi vesilain 2. luvun 11 §:n mukaista kohdetta. Lisäksi alueelle sijoittuu kolme todettua elinympäristöä sekä kolme erityisesti suojeltavien lajien elinympäristöä. Kohteet on osoitettu kaavassa luomerkinnöillä. Arvokkaat kohteet sijaitsevat metsä- ja virkistysalueilla. Näitä alueita ei ole huomioitu aiemmissa yleiskaavoissa, joten osayleiskaava mahdollistaa alueella olevien arvokkaiden luontokohteiden säilymisen ja parantaa niiden suojelutilannetta aikaisempaan tilanteeseen nähden.

Kaava-alueen eteläosassa Änkilän yritysalue sijoittuu pohjavesialueelle. Haitallisia vaikutuksia pohjavesiin pyritään minimoimaan kaavassa annetuin määräykset.

6.5 Maa- ja metsätalouteen kohdistuvat vaikutukset

Osayleiskaavassa on osoitettu uusia maa- ja metsätalousalueita (M ja MU) kaava-alueen etelä- ja länsiosissa olemassa olevan tilanteen mukaisesti. Alueilla sovelletaan metsän hoitamiseen ja käyttämiseen metsälakia. Metsänkäsittelyä saattaa joiltain osin rajoittaa kaavassa esitetyt luon-alueiden rajaukset, joiden rajauspäätöksiä mahdollisesti tarkennetaan alueelle kohdistuvien toimien yhteydessä.

6.6 Oikeudellisia vaikutuksia

6.6.1 Ohjausvaikutus muuhun suunnitteluun

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42 § 1 mom.). Yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta (MRL 42 § 3 mom.). Yleiskaavan keskeiset periaatteet tulee ottaa huomioon asemakaavaa laadittaessa.

6.6.2 Viranomaisvaikutus

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista (MRL 42 § 2 mom.). Velvoite koskee kaikkia kunnan ja valtion viranomaisia, joilla on alueiden käyttöön liittyviä suunnittelu- tai toteuttamistehtäviä.

6.6.3 Yleiskaavamääräykset

Yleiskaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita tarvitaan yleiskaava-aluetta suunniteltaessa tai muutoin käytettäessä. Ne voivat koskea maankäytön tai rakentamisen erityistä ohjausta ja haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista (MRL 41 § 1 mom.).

6.6.4 Rakentamisrajoitukset

Lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyyteisen tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta (MRL 43 § 1 mom.) (ehdollinen rakentamisrajoitus).

Yleiskaavassa voidaan määrätä, ettei yleiskaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus).

6.6.5 Suojelumääräykset

Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, yleiskaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä. (MRL 41 § 2 mom.).

6.6.6 Toimenpiderajoitus

Yleiskaavamääräyksellä voidaan maisemaa muuttava toimenpide määrätä luvanvaraiseksi (MRL 43 § 2 mom.). Tällöin toimenpiteen edellytyksenä on, että kunta myöntää alueelle maisematyöluvan (MRL 128 § ja 140 §). Lupaa ei voida myöntää, jos toimenpide vaikeuttaa alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Jos maanomistaja ei luvan epäämisen takia voi käyttää maataan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla hyväkseen, hänellä on oikeus saada kunnalta korvaus aiheutuneesta vahingosta (MRL 140 § 3 mom.).

6.6.7 Lunastus

Asianomainen ministeriö voi lisäksi myöntää kunnalle luvan lunastaa alueen, joka on yleiskaavassa osoitettu liikenneväyläksi, asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen ja jota tarvitaan kunnan suunnitelman mukaiseen yhdyskuntakehitykseen, sekä alueen, joka on tarkoitettu kunnan tai kuntayhtymän laitokselle tai muihin näiden tarpeisiin. Asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen lunastettavaan alueeseen voi sisältyä myös virkistys- ja suojelualueita. (MRL 99 § 3 mom.).

7. OSAYLEISKAAVAN TOTEUTUS

7.1 Toteuttaminen ja seuranta

Osayleiskaavan toteuttaminen voidaan aloittaa sen saatua lainvoiman. Oikeusvaikutteinen osayleiskaava ohjaa tarkempaa suunnittelua siten, että yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Tarkemman suunnittelun yhteydessä yleiskaavan yleispiirteisimmät merkinnät täsmentyvät.

Lahdessa 25. päivänä syyskuuta 2019

Ramboll

Kaavoitusyksikkö

Rautjärven kunta

Simpeleentie 12
56800 Simpele

etunimi.sukunimi@rautjarvi.fi

Yhteyshenkilöt:

Kunnanjohtaja
Harri Anttila
puh. 0400 559 034

Ramboll Finland Oy
Niemenkatu 73
15140 Lahti

etunimi.sukunimi@ramboll.fi

Johtava asiantuntija
Markus Hytönen
puh. 040 721 7527

Kaavasuunnittelija
Tiina Heikkilä
puh. 040 139 5193